

DOMOLJUB

Izaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Stev. 11.

V Ljubljani, dne 12. marca 1908.

Leto XXI

Alkohol in izseljenišтво.

Morda je malokatero drugo socialno vprašanje tako v tesni zvezi z alkoholom kot izselniško, vsaj v nekaterih delih slovenskega ozemlja. Premotriti hočemo to vprašanje na tleh, kjer največ ljudi zapušča vsako leto domovino, — v Belokrajini.

Uradna statistika črnomeljskega okrajnega glavarstva izkazuje v zadnjih letih naslednje številke iz gibanja prebivalstva: leta 1880. je štela Belokrajina 29.880 oseb, leta 1890. samo 28.640, leta 1900. le še 26.300 in pet let pozneje 24.000! In če bi imeli sešteto prebivalstvo Belokrajine danes, dvomim zelo, če bi presegalo število 22.000! Zlasti v zadnjih štirih, petih letih se narod kar trumoma izseljuje, ko ni dobiti ne pastirja, ne posla, ne delavca niti za drag denar!

Navadno se sodi, da žene prebivalstvo v tužino velika revščina, nerodovitnost ali slaba letina; mnogi navajajo za glavni vzrok zadolženost in ti — zdi se mi — najbolj po pravici, samo vzroki in povodi zadolženja med njimi in nami se razlikujejo.

Belokrajina je bila predvsem vinorodni kraj. Mimo vipavske doline se je tu pridelalo razmeroma največ dobrega vina. Izvažati ga ni bilo mogoče radi slabe zveze, pa tudi ni bilo kam, ker obmejni slovenski in hrvaški kraji so imeli vina v izobilju. Tako se je večina popila doma, pili so ga skoro mesto vode. Le v pravljičah žive ti »stari časi«, posebno stari dedje pripovedujejo jako zanimivo o njih, kako so hodili »v goro«, »v sosed«, »h kumom« in kako je cvetlo prijateljstvo in »kumstvo« v onih časih.

Ali vkljub temu, da se je pilo mnogo, ni alkohol povzročal niti toliko bolezni niti toliko drugega zla: vino so ljudje pridelali sami, zato so ga vedeli ceniti, pilo se je večinoma pri jedi in zmerno in počasi.

Prišla je trtna uš in uničila vse vinstvo. Vinogradi so se spremenili v pusto zemljo, le ravneje vinograde so začeli orati. To je bil velik udarec v gmotnem in moralnem oziru.

Mimogrede omenjam, da vinogradi in bogato vinstvo ni vzrok mnogega uživanja alkohola: grozdje se lahko uživa kot sadje, frišno in suho, ali pa se dela iz njega izvrstna redilna, brezalkoholna pijača. Pri nas je še ne poznamo, na Nemškem pa je jako razširjena; tudi na Češkem so jo že začeli izdelovati v Orlici in Kostelici n. L. in drugje.

Ljudje, zelo vajeni na dobro vino, so bili mahoma brez njega. Stara vera, da vino krepi in poživi, je bila kot je še sedaj povsod vkoreninjena. Za priprostega človeka, ki čuti le najbližji učinek, daljšega vpliva pa ne more raziskovati, to je nekaj naravnega. Vinu odreči se ni bilo mogoče prirobnemu človeku brez pouka. Začelo se je torej vino uvažati iz drugih krajev, kjer so imeli že obnovljene vinograde; največ se je pa pod tem imenom uvažalo slabega, narejenega vina.

Ko so imeli ljudje vino doma, pili so ga, kot sem zgoraj omenil, pri jedi, ali, če so šli v goro, vzeli so sabo masnico, klobaso ali pleče in potico; alkohol, pomešan s hrano, pa nikdar toliko ne škodi, niti tako kmalu ne upijani. Sedaj pa so se začeli zbirati v gostilnah; po kmetskih gostilnah se pa največkrat ne dobi jesti. Narejeno vino hitreje silí v glavo in ima mnogokrat i druge slabe posledice za želopec. Tako je prišlo velikokrat do preprirov in pretepov in dolgoletnega sovraštva. Marsikdo si je s takim vinom, ki so bile v njem razne strupene snovi in barvila, nabavil še kako drugo dolgotrajno bolezen.

Kdor pozna kmetske pivce, vé, kako tak priprosti pivec bahato kliče na mizo litre ali celo štefane in kako se ti hitro prazni. Gosпода, ki si pokliče četrtinko, zasmehuje, češ, da nima denarja ali da je skop. — Če pride kak znanec ali prijatelj, mora v društvo, sicer se zameri. In če ta znanec pije nekoliko manj, plačati mora enako; zato bo seveda rajši pil več, da ne bo zastoj plačal.

In taki preprosti pivci ne gredo poprej iz gostilne, dokler ga nimajo pod kapo ali dokler se ne spro, to je dokler ne zapravi vsak najmanj 3 do 4 goldinarje.

Kako tudi te gostilne rastejo! Pred okroglo petnajstimi leti je bila v naši fari ena gostilna, danes jih je šest in te so skoraj vsako

nedeljo polne, posebno poletu in jeseni, dokler je kaj zaslužka.

Pa nekaj je treba i ženi domov prinesiti, da ne krega pijanega moža. Mnogi jemljejo ženske sabo.

Tako gre ves zaslužek, če si ga je kdo prihranil v tednu, v nedeljo v nič. Poznam mnogo kmetičev, ki so tako počasi zapili tele, kravo, vole. Da bi kupili nove, so se morali zadolžiti. Ker so se zadolžili, so šli v tužino iskat boljšega zaslužka. Vsak sprevidi, da je bila zadolženost le povod, pijača pa vzrok zadolženja in potem izseljenja.

In če je prišla slaba letina ali toča ali kaka druga nesreča pri gospodarstvu, mesto da bi se varčevalo, se je pilo dalje; ali pa izposodilo denar in šlo v tužino. Če so se pri vinu stekli, bali so se sodnije in pobegnili natihoma v Ameriko.

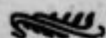
Pri nas je jako malo delavcev in mnogo gospodar — kjer je še kateri — pusti doma delo ženskam in sam gre v selo kositi, zidati itd. Na teden zasluži 6 do 8 goldinarjev; in v nedeljo gre gotovo vsaj polovica. Drugo gre prav lahko za sol, ohleko, itd. itd. Odkod se bodo plačevali davki? In če pride slučajno slaba letina, odkod se bo vzel denar za živež?

Če bi se bil vsak krajcar shranjeval, bilo bi v največ slučajih za vse poskrbljeno; po takim ravnanju pa mora priti do zadolžitve, in potem se tarna o slabem življenju in — hajdi v Ameriko!

Ne rečem, je še prav mnogo drugih vzrokov, ki silijo našega človeka v tužino, zlasti, ko prvič zanušča domovino: nerodovitnost, nesreča ali bolezen pri družini ali živini, mnogokrat i preten v gostilni ali prepir v družini ali heč pred vojašnico ali mlkanje izselencev v pismih ali agentih itd. itd., s čemer se hočem baviti na drugem mestu.

Mnogo važnejši na se mi zdi vpliv Amerike na uživanje alkohola, oziroma ne vpliv na socialno stanje našega ljudstva, povrnivšega se iz Amerike in še ne izseljenega.

(Iz »Zlate Dobe«.)

Političen pregled.

PARLAMENTARNO DELO.

Proračunski odsek se bo posvetoval zdaj o proračunu deželne brambe. Dvoje sprememb se namerava uvesti. Prvič, da se število rekrutov zviša na 5000 mož in pa da se vojaške vaje deželnih brambovcev omeje od štirih tednov na tri. Vsi stari vojaki bodo to vest gotovo z veseljem sprejeli.

KD. SE SNIDE DRŽAVNI ZBOR?

Prva seja državnega zbora bo menda 23. t. m. Šlo se bo za povišanje števila novincev. Potem bodo kmalu šli poslanci na velikonočne počitnice, ki bodo pa zanje kratke. Po končanem zasedanju delegacij, to je po juniju mesecu, se zbornica ne bo več sešla, kajti julija meseca se bodo sklicali deželni zbori kranjski, gališki in češki. Med tem pa bo zboroval pod predsedstvom dr. Kreka stalni odbor, ki se bo posvetoval in izpopolnjeval vladno predlogo o zavarovanju za starost in onemoglost. Vlada bo namreč ta zakon predložila v prihodnjem, to je jesenskem zasedanju.

DR. KOROŠCEV NASTOP ZA PRAVICE SLOVENSTVA PRI ŽELEZNICAH.

V proračunskem odseku je dr. Korošec v daljšem govoru razložil želje in zahteve kmečkega prebivavstva glede na prevoz živine na železnicah. Dr. Korošec je ugovarjal proti nedostatkom in nezakonitostim v jezikovnem oziru ter z ogorčenjem ožigosa postopanje nekaternikov, ki očitajo poslancem ovaduštvo, ako so primorani imenovati imena tistih, ki kršijo zakon. Na Koroškem se zasmehujejo ljudje, ako zahtevajo vozne listke v slovenščini. Tem nečuvenim razmeram treba napraviti konec.

HRVAŠKA.

Pretekli teden so imeli Hrvatje volitve v deželni sabor (deželni zbor). Bile so jako burne. Mažarom prijazni ban Rauch je namreč hotel dobiti precej poslancev na svojo stran. Pa so skoro vsi njegovi kandidati propadli. Izmed 90 poslancev ima večino stranka koalicijske. (Ta stranka pa nima enotnega načrta za delo, ampak samo za to, da se skupno bori proti mažarskemu nasilju za pravice hrvaškega naroda in jezika.) Stranka ima sedaj 56 poslancev (prej jih je imela le 41). Druga najmočnejša stranka je Starčevićanska stranka prava. Ta šteje sedaj 22 poslancev (prej 19). Ostali poslanci pripadajo raznim strankam, ki za sedaj nimajo posebnega pomena. Ban je torej s svojo stranko popolnoma pogorel. Kaj sedaj? Vsi politični krogi napeto pričakujejo, kaj stori ban Rauch 12. marca, ko prične novi sabor zborovati. Večine ban gotovo ne dobi za svoj program. Torej mora sam odstopiti, ali pa s kakim izgovorom sabor razpustiti za vedno in sklicati nove volitve. Pa tega se boji, ker bi pri novih volitvah bil še bolj tepen kot je bil pri sedanjih. Zato bo najbrže sabor za nekaj časa odgodil in jeseni zopet sklical.

Te dni je šel ban v Budimpešto, da se posvetoje z ogrskim ministrskim predsednikom, kaj mu je storiti. Kaj so sklenili v Budimpešti, se sedaj še ne ve. Najbrže se prične v četrtek, 12. t. m., prece hud ples ob sklicanju sabora.

Zanimivo je, kakim stanovom pripadajo sedanji hrvaški poslanci. Odvetnikov je 35, 12 duhovnikov, 8 časnikarjev, 6 profesorjev in učiteljev, 3 trgovci, 2 kmeta, 2 zdravnik, 1 lekarnar. V starem saboru ni bilo nobenega kmeta, sedaj sta dva. Čudno in za Hrvate pomembno je, da sta poslancema samo dva kmeta, čeprav je dežela pred vsem poljedelska.

Najuglednejši član novega sabora je grof Miroslav Kulmer, o katerem se govori, da postane morda v kratkem hrvaški ban. Grof Kulmer je predsednik hrvaške hranilnice, ki je zelo važna na Hrvaškem, dalje predsednik hrvaško-slavonske kmetijske družbe. Mož je zelo bogat in veljaven. Tudi drugače je pošten človek in dober katoličan.

SESTANKI VLADARJEV.

Italijanski kralj Viktor Emanuel se bo sešel z angleškim kraljem in z nemškim cesarjem v znamenje medsebojne sloge in prijateljstva. Nemški cesar bo med potjo obiskal tudi našega cesarja Franca Jožefa.

PAPEŽ BO POSLAL OKROŽNICO RUSKIM KATOLIČANOM.

Ruski zgodovinar Mihael Ivanov je bil zaslišan v Rimu pri papežu in poroča, kar mu je papež pri tej priliki povedal. Papež bi imel rad v Rusiji svojega nuncija, to se pravi zastopnika, kateremu podeli velik del svoje oblasti, tako, da se v raznih dvomih ni treba obračati do Rima, ampak do nuncija. Naloga nuncija je tudi, da vzdržuje kolikor mogoče prijateljsko razmerje med rimskim papežem in posvetnim vladarjem. Tak zastopnik bi bil velikega pomena za Rim, za katoličane in nekatoličane na Ruskem. Mnogo verskih prepričkov bi bilo rešenih tem potom v najkrajšem času, sedaj se pa po nepotrebnem zavlačuje mesece in mesece. Sramota bi bila za Rusijo, če ne bi imela svojega nuncija, ko ga imajo mnogo manjše države. Ozir sedanjega nereda na Ruskem pa je neobhodno potreben, če hočejo katoličani, da jim bo vlada priznala več pravic kot dosedaj. Ustanovitve nuncijature ni lahka, in se vrše preje pogajanja med cerkvijo in državo, ker mora druga drugi nekaj odjenjati. Papež upa, da bo potem mogel pomirjevalno vplivati na ruske razburjene duhove, kakor zahtevajo nauki katoliške cerkve, ki so zmožnejši zaceliti rane ruske revolucije, kot vse vladne naprave. — Iz teh besedi sklepajo časnikarji, da bo papež ruskim katoličanom poslal v kratkem pismo, okrožnico.

Mladeniška organizacija.

V telovadnici.

(Redovne vaje.)

Poleg dvostopa imamo še »štiristop«, v katerega preidemo iz dvoreda. V ta namen v dvoredu stoječe telovadce najprej odštejemo in sicer navadno od desne. Prva na desnem krilu dvoreda stoječa telovadca imenujemo krajnika (navadno 2 predtelovadca ne glede na njuno velikost). Prva poleg krajnikov stoječa telovadca imenujemo desna, druga leva, tretja zopet desna itd. Na levem krilu dvoreda stoječa telovadca imenujemo tudi krajnika in sicer kot prava krajnika le tedaj, ako sta ista odštetata za desna; ako pa je telovadcev ravno toliko, da sta ista odštetata za leva, tedaj pravili zadnjih (levih) krajnikov sploh ni, ker morata zadnja v dvoredu stoječa telovadca tvoriti zadnji štiristop. Pripeti se pa pogosto, ker ni vedno enako število telovadcev, da niso isti na pare, in imamo v takih slučajih na zadnjem (levem) krilu samo enega krajnika. Ako je ta krajnik odštet za levega, tedaj ostane sam na zadnjem krilu, ker mora tvoriti zadnji štiristop, v katerem pač jednega telovadca manjka. Ako je pa ta levi krajnik odštet za desnega, tedaj mora pa zadnji telovadec drugega reda, ki je kril predzadnjega telovadca prvega reda, stopiti v levo za krajnika, tako, da je predzadnji telovadec sam. Iz prehoda iz dvoreda v štiristop ima v tem slučaju zadnji štiristop samo tri telovadce in zadnja krajnika, kar je gotovo lepše, kakor pa da bi bil zadnji štiristop popoln in bi bil zahtevan samo en krajnik. Krajnika na levem krilu sta desna, ker stojita poleg levega, dočim sta krajnika na desnem krilu leva, ker stojita poleg desnega. To morajo krajniki dobro vedeti. Desna in leva telovadca tvorijo en štiristop. Da pa telovadci morejo vedeti, katera leva in desna tvorijo štiristop, mora paziti načelnik oziroma učitelj na to, da pravilno in jasno telovadce odšteje. Za odštetje je najboljši ta-le način: Ko se prva na desnem krilu stoječa telovadca imenuje »krajnik a« se h hkrati med njima in naslednjima telovadcema z desno roko zamahne po zraku in sicer tako daleč, kolikor seže dolžina roke, da namreč tudi telovadci drugega reda vidijo in znajo kje se ločijo pri prehodu v štiristop. Dalje je imenovati telovadca poleg krajnikov »desna«, in poleg desnih stoječa telovadca »leva«, in reči »prvi štiristop«, nakar se zopet med prvi in nadaljnim štiristopom zamahne z roko in tako loči prvi štiristop od drugega; ravno tako se dalje odšteje: »desna leva drugi štiristop«, »desna leva, tretji štiristop« itd. kakor pri prvih, ako sta zadnja telovadca imenovana za desna, tedaj se ju imenuje »krajnika«.

Predpogoj za pravilen in lep prehod iz dvoreda v štiristop je, da si telovadci od nastopa do razhoda dobro zapomnijo, li so desni ali levi, kar je treba v telovadnici vedno povdarjati.

IZ ODSEKOV.

Št. Vid nad Ljubljano. Pri sestanku na pustno nedeljo nam je gospod predsednik Zabret zanimivo opisal življenje in delovanje »očeta mladine« Adolfa Kolpinga. Brat Marko Kostanjevec nas je pa z lepim govorom navduševal za trezno življenje. Kar nas veseli, je, da so tudi mojstri spoznali lep namen naših sestankov in smo jih zapazili ta večer lepo število med navzočimi mladenci. Iz odboro ve se dne 3. t. m. naznanjamo nekatere važne sklepe: 1. Vaje naraščaja se pričnejo v nedeljo, 8. t. m., po krščanskem nauku. Dečki, ki so prosti vsakdanje šole in imajo veselje do telovadbe, naj se oglasijo pri sestankih. 2. Ker mladinska »Čebolica« ni imela dosedaj stalne uradne ure, bo od slej ista poslovala vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne v hranilnični pisarni pod vodstvom bratov Brenka in Ermana. 3. Telovadne vaje se preuredijo: V terek odrasčeni člani in vaditeljski zbor, v petek vsi člani. Sreda odpade. Pač pa imajo pravico odrasčeni člani telovaditi v petek, kakor tudi mlajši, v svoji vrsti pri naraščaju ob nedeljah. To ukreniti bilo je potrebno, da pride članom vsaj par dni na teden prostih. — Prihodnjo nedeljo bo zopet sestanek s predavanjem! Kakor čujemo, nastopi to pot polnoštevilo tamburaški zbor. Na zdar!

Iz seje predsedstva Zveze telovadnih odsekov. Na nasvet iz Velesovega, kamor pohiteji smo bili namenjeni 25. t. m., bi se naj ta izlet preložil na poznejši, lepši čas. Ker pa to ni mogoče, smo bili primorani izlet za letos odložiti. Pač pa se vrši dne 25. t. m. odborova in vaditeljskega zbora seja v Trziču, kamor naj pridejo zastopniki odsekov. Več v okrožnicah.

— **Telovadni odsek na Vrhniki.** V »Katoliškem domu« napredne in zavedne Vrhnike zbralo se je 8. t. m. popoldne nad 80 mladeničev, da se udeležijo ustanovnega shoda telovadnega odseka ondotnega mladega izobraževalnega društva. Brat Podlesnik in brat Jeločnik sta prihitela iz Ljubljane, da sta kot zastopnika Zveze telovadnih odsekov na tem shodu podala zanimiva poročila. Prvi je govoril o namenu in delu telovadnih odsekov v organizatoričnem oziru, drugi pa o istih v telovadnici. Takoj po predavanjih je pristopilo k odseku 55 članov telovadcev, ki so si izvolili sledeči odbor: Janko Sedej, kaplan, predsednik; Friderik Jeršinovec, načelnik; Fr. Leskovic, predsednikov namestnik in blagajnik; Ivan Jerina, tajnik; Karol Mesec, Ignacij Hren, Jakob Jereb, odborniki. Sami vrli, navdušeni in delavni mladeniči! Krepak »Na zdar!« šestnajstemu našemu odseku! Krepak »Naz zdar!« vrlim, zavednim, naprednim vrhnikiškim mladeničem! Lepa armada vas je, pogumno od zmage do zmage, od cilja do cilja!

Celje. Iz celjskega telovadnega odseka se mudita ta teden v Ljubljani dva vrla mladeniča, ki se vadita dan na dan v naši telovadnici, da bodeta potem vadila celjski odsek.

Novi odseki. Na praznik sv. Jožefa se ustanovi telovadni odsek v Mengšu. Tudi v Vipavi se gibljejo in zbirajo mladeniči, da si ustanove svoj odsek.

Listek.

Družina.

Novela. Spisal Ant. Erjavec.

(Dalje.)

Zasvetilo je jutro, z zarjo ovenčano, od božjega solnca pozdravljeno. Bliščali so se pobeljeni domovi v ognjenih žarkih, snežene gore so se črtale v ozadju, blišče srebro je teklo po strugi šumeče reke.

Košar je odšel proti kolodvoru, ki je bil dve debeli uri od vasi. Spremili sta ga žena Barba in hčerka Katarinka. Doma je ostal samo pastir Aleš. Postavili so ga za varuha, dokler se ne vrneta gospodinja in hči. Nakrmiti mora najprej živino, dve kravi in vola, potem naj nakolje drva pred drvarnico, tudi kruha naj si odreže, če bo lačen.

Tako so ukazali Alešu. Toda fantu so brenčale druge želje po glavi.

»Govedo bom nakrmil,« tako je prevdarjal pri sebi potihem, »da ne bo mukala od lakote, drv pa ne bom nacepil. Pravijo mi, da sem pastir, pa me hočejo porabiti za hlapca in deklo, a za pastirja nikoli. Kako so rekli Štefinov oče: »Ne pusti, da bi Košarjevi pometali s teboj! Boljšega rodu si, kakor vsi Košarjevi.« Zato drv nočem nacepiti. Koga pa bi se bal? Gospodarja ne, ker se ne bo vrnili. Morebiti gospodinje? Nikoli me že ni tepla. Katarinke? Ji že pokažem, kdaj me je vlekla za uho od peči.«

Pastir se je zasmejal, da so se mu zalesketali beli zobje, in odšel v hlev. Ko je nakrmil živino, je vrgel suknjič čez ramo, zapahnil duri in jo ubral proti Štefinu. Mlado solnce je svetilo čez zeleneča polja, razprostrta daleč okrog Štefinove hiše, obetajoča velik pridelek in dober blagoslov.

Štefin je sedel ravnokar pri mizi in gledal skozi zaprašeno okno. Veselje mu je šnilo čez koščen, zelen obraz, ko je zagledal svojega sina, komaj trinajstletnega mladiča, pa že takega korenjaka.

»O, Aleš, prav da si prišel,« mu je rekel Štefin, ko je fant odprl vrata in se nasmejal črnemu hlebcu na mizi.

»Ali si lačen?«

»Malo že, veliko pa ne.«

»Kaj pa je novega pri Košarjevih? — Vsedi se in pripoveduj! Kruha si odreži, če hočeš, saj si že korenjak. Tako!«

Fant je sedel za mizo, odrezal malico in pridno zvečil grižljaj za grižljajem, ker je bil v resnici lačen.

»No, kaj je novega?«

»Gospodar je šel v Ameriko. Ali še ne veste?«

»O-o-o...«

Štefin se je začudil. Na misel so mu prišli denarji. »Kaj ko bi Košar s posojenim denarjem pobegnili...« Prijel se je za vročo glavo in stopil pokonci. Velik je bil in koščen, da mu je ohlapno visela obleka na telesu. Korakal je po sobi parkrat gor in dol.

Alešu se je čudno in nenavadno zdelo Štefinovo vedenje. S strahom je gledal po

steňah okrog, kjer ni visela nobena božja podoba. Vse okrog je bilo prazno, samo tam za omaro je stala puška s črno cevjo in debelim kopitom.

»Oče, (Aleš je imenoval Štefina »oče«, ker je to navada in se spodobi, da otroci priletnim ljudem rečejo »oče« ali »mati«), »čemu rabite tisto-le puško? Ali jo boste darovali meni, ko bom dorastel?«

»Bomo videli, če boš priden in boš ubogal samo mene, pa nikogar drugega na svetu,« dé Štefin razburjeno.

»Prav gotovo samo vas, oče.«

»Kaj pa s Katarinko, Aleš? Ali si še zmiraj jezen nanjo?« vpraša Štefin zamišljeno.

»Ko bi nje ne bilo pri Košarju! Sinoči bi bil skoraj zobe potrl same jeze. Pomislite! Katarinka, ta noričica, se pritepe ponoči domov. K peči pripleše in me prične vleči za ušesa. Vsa vas je bila zbrana v sobi, in smejali so se mi. Če bi jo jaz udaril, me pretepo do kosti. Oh!«

Aleš je pripovedoval vneto in natančno tako, kakor je že sinoči premislil. Štefin ga ni poslušal. Razburjen je tekal od mize do vrat in nazaj, glavo v dlanih, prsa upognjena. O denarju je premišljal in o preteklosti. Gubančilo in mračilo se mu je čelo, mišice na dolgem vratu so se napejnale, oči so se mu bliskale kakor risu.

Življenje, polno neviht in viharjev mu je vstajalo pred očmi, kakor en sam velik greh. Kako si je pridobil svoje premoženje? — V duši se mu je vzbudila črna vest in klicala s hropečim glasom: »Tat... tat... tat...« — Kako si je skušal ustvariti življenje v družini? Pred njim je ždel sin in pridno otepaval ajdov kruh, ničesar sluteč o svojem očetu — živa in pekoča vest. — Pač, spletel bi si bil družinsko gnjezdo svoje dni, ko bi bila hotela — Barba. Ali ona si je po svojem srcu izvolila Košarja. Nič niso pomagale zvižgane in prigovarjanja in zapeljevanja. Pahnila ga je od sebe, kakor ničvredneža in potepuha, kakor psa. Šel je v drugo vas z zlobnostjo in hudobijo v duši. Neko dekle je pahnil v nesrečo — in tu pred njim sedi zdaj njegov sin, mlad korenjak. Košarjevi so ga sprejeli v rejo. Mati njegova pa že zdavnaj počiva v neblagoslovljeni zemlji — samomorilka.

Taki spomini so Štefinu begali pred dušo, ko je gledal svojega sina. In vzbudila se mu je v srcu ljubezen do pastirja, tako vroča kakor še nikoli. K njemu bi stopil in ga objel in mu povedal, da je on oče njegov. Toda — ne! Potem bi ga Aleš pričel sovražiti. — Kako pa naj mu pokaže, kako rad ga ima?

Štefin je šel v klet in prinesel fantu jabolk, ki jih je imel spravljene še od lanskega leta. V rdečo ruto jih je zavil in mu jih izročil. Tudi debel kos kruha mu je odrezal, da bi fant ne bil lačen pri Košarju, kjer vlada leto in dan taka revščina.

»Tukaj imaš, Aleš,« tako mu je govoril, »da boš zrastel v še večjega korenjaka, tako velikega kakor jelka v gori, tako velikega, da boš klatil zvezde kakor jabolka z nebes. — Kadar boš lačen, kar priteci sem k meni. Rad te bom imel in pogostil te bom. Ali imaš še kako željo do mene?«

Pastir je zardel in v zadregi zajecjal proseče:

»Ko bi kaznovali Katarinko... Ko bi jo z debelo gorjačo po hrbtišču... oh, to noričico!...«

Štefinu je vstala čudna misel v duši. Prevdaril je: »Zakaj to dekle sovraži mojega sina? Zakaj? Ali jo je morda mati podučila, da je Aleš moj sin? Ali je morda to sovraštvo ji dano od narave, ker njena mati sovraži mene?«

Štefin se je poglobljaj v te misli. In rodilo se mu je v duši nešteto vprašanj, ki jim ni našel odgovora. Obenem pa se je kotilo v srcu sovraštvo do Katarinke in do njene matere, ki ga je tako grdo in neusmiljeno pahnila od sebe.

»Zdaj pojdem domov,« je rekel Aleš in prekinil Štefina v razmišljanju.

»Čakaj nekoliko! Kako pa sicer ravna pri Košarju s teboj? Ali te ima gospodinja rada?«

»Rada. Nikoli me še ni tepla.«

»Ali te je imel gospodar rad?«

»Tisto pa ne. Vselej sem bil tepen, kadar me je Katarinka zatožila pri njem.«

»Zdaj me poslušaj, Aleš,« dé Štefin, »kadar se ti bo količkaj žalega storilo pri Košarju, pridi k meni in povej. Navila bova uro vsem, ki naju sovražijo in zavidajo.«

Aleš se je od srca zasmel tem besedam.

»Katarinka me ne sme več vleči za ušesa, kaj ne?«

»Nikdar več. — — Poslušaj me dalje, ti moj korenjak! Kadar bodo pri Košarju prodajali vola ali kravo ali karkoli, tedaj mi priteci povedat. Ali boš?«

»Bom.«

»Torej dobro si zapomni in zapiši v glavo: — kadar bodo prodali vola ali kravo ali njivo, nemudoma priteci povedat. Ali si zapomnil?«

»Zapomnil.«

»Tako. Zdaj pa pojdi domov. Kje so pa danes domači?«

»Spremili so očeta do železnice. Opol dne se vrnejo. Moral bom teči, da pridem o pravem času.«

Aleš je prijel rdečo ruto v desnico, debelo ajdovo malico pa je stisnil pod levo pazduho in jo mahnil proti Košarju. Visoko je že stalo solnce, polje se je bliščalo v čudoviti lepoti. Po cesti sta se vračali Košarjeva gospodinja in njena hči, vsi objokani in žalostni.

Štefin je medtem hodil po svojem domu z zlobnimi, prikritimi mislimi v duši.

(Dalje prihodnjič.)

V Lurd!

Vlak je vozil ob morju, le kadar se je obrežje s svojimi strminami pomaknilo daleč v morje, smo preleteli kratek predor. Povsod slični nasadi, enaki vrtovi, povsod brezštevilo vil in gradičev, semintja tik ob morju dolge verande polne življenja. Po morju so pluli čolni z zastavicami, gibali so se nalahno, iz njih pa se je čulo petje in smeh. Morje je pluskalo ob obrežje mehko in božajoče, kakor bi poljubljalo lepo re-

viero. Ob progi so stali semintja delavci z lopatami in rovnici, umazani, rjavih obrazov, v stokrat zakrpani obleki. Kakor mi je pripovedoval neki tovariš, so to domačini, ki žive silno revno kljub tujemu bogastvu, ki se razkošno širi po revieri. Med orientalskimi nasadi s senčnatimi alejami, bajnimi vrtovi z belimi stezicami in med ponosnimi vilami z visokimi balkoni pa se pokažejo večkrat iz kakega zatišja stare, napol podrte hiše z razdejanjo streho in napol razpalimi stenami ter se ozirajo otožno in zapuščeno preko obrežja na neskončno morje tja do srebrnega traku, ki se vleče ob daljnem horizontu. V teh razvalinah stanuje domače prebivalstvo; ki s trdim delom komaj proti služi svojega vsakdanjega kruha.

Preleteli smo Savono, kap sv. Martina z velikim smrekovim gajem, kjer se je pogosto sprehajala pokojna cesarica Elizabeta, San Remo, kjer se je mudil nemški cesar Friderik, ko je izvedel za smrt svojega očeta. Hitel je v domovino, da prevzame vladu za svojim očetom, a je umrl še isto leto in sledil mu je sedanji cesar Viljem II., tako da so imeli Nemci v enem letu (1888) tri cesarje.

Bilo je že pozno dopoldan, ko smo se peljali skozi mesta Mentone, Monaco in Monte Carlo, ki tvorijo samostojno kneževino Monaco. Zdi se, da je narava pokazala tu vso svojo lepoto in da je reviera vse svoje krasote še enkrat nakupičila na tem ozkem, tri četrt ure dolgem obrežju.

Kakor znano, je Monaco najmanjša država na svetu. Čeprav ima manj obsega kot najmanjša fara ali občina na Kranjskem, ima vendar svojega samostojnega vladarja. Njena površina meri samo poldrugi kvadratni kilometer, tako, da bi v poldrugi uri obhodil celo državo in da bi mogel naslikati fotograf vso državo na eni sliki. Knez sam ima neomejeno gospodarstvo in vodi sam državne vajeti brez parlamenta ali kakega drugega ljudskega zastopa. Sedanji knez — ime mu je menda Albert I. — prebije celo leto večinoma v Parizu in vodi od tam svoje državne posle. Državna armada šteje v mirnem času — vojskinih časov menda tam ne poznajo — celih 82 žandarmov s 4 oficirji. Prebivavci, katerih je okrog 15.000 (približno pol Ljubljane), so vsi katoliške vere. Škofija, ki se razteza po celi državi, šteje 3 fare in devet cerkva v štirih duhovniki, ki so pa večinoma redovniki.

V Monte Carlu stoji sredi prostornega parka svetovnoznana igralnica, kjer igrajo največji bogataši za neizmerne vsote denarja. Igre so hazardne, to so take, pri katerih je dobiček odvisen edinole od sreče. Tu se zaigrajo lahko v eni uri stotisoči in marsikateri bogataš je kot berač zapustil ruleto, ki je menda najnevarnejša in najbolj zapeljiva hazardna igra. Igralnica v Monte Carlu je edina v Evropi, ki je državno dovoljena. Po vseh drugih državah so hazardne igre ostro zabranjene. V Nemčiji so odpravili zadnjo leta 1873., v Belgiji 1903, v Avstriji obstoji strog zakon proti hazardnim igram, po katerem se vsi igralci kaznujejo z visoko denarno kaznijo (20—1800 K).

Igralnica v Monte Carlu je delniška družba, ki ima v 60.000 akcijah okoli 24 milijonov in v obligacijah čez 19 milijonov kron premoženja. Kake dobičke dela leto za leto, se vidi iz tega, da dobivajo delničarji od vsakih sto kron, ki so jih založili v to podjetje, vsako leto 64 kron obresti (dividende). Tudi država dobiva toliko dohodkov iz igralnice, da pokrije s tem denarjem vsako leto vse svoje izredne drž. stroške, ki znašajo čez en milijon kron. Verjetno je, kakor nekateri trdijo, da veliko število tujcev, ki se mude vsako leto v Monacu, ne zanimajo toliko lepi vrtovi in rajski nasadi, milo podnebje in krasna lega, kakor igralnica sredi parka v Monte Carlu; in menda se je država še le od leta 1863., ko je bila ustanovljena ta igralnica, povzdignila do sedanje višine. Podjetje ima državno dovoljenje do leta 1943.

(Dalje sledi.)

• • •

GROZEN POŽAR V AMERIKI.

50 Slovencev zgorelo.

6. t. m. smo dobili o tem naslednja podrobna poročila:

Predvčerajšnjim je nastal v javni šoli v predmestju v Clevelandu vsled pregretja neke peči požar, ko je bil pouk ravno končan in so se otroci uvrščali, da bi zapustili šolo. Voditeljica je dala takoj običajno znamenje, da gori. Ta signal se v ameriških šolah ponavlja vsak teden. Tudi sedaj so mislili otroci, da je le navadna rešilna poizkušnja, ter so začeli po vrstah korakati proti izhodu. Toda nenkrat so švignili plameni iz kleti in prvo nadstropje se je udrlo. Hodniki so ozki, vse poslopje ima le dva izhoda. Vrata za slučaj sile so bila zaklenjena, ravnotako ograja pri glavnem izhodu. Prvo nadstropje je predrlo pod pritličja in kupe otrok pogreznilo v kleti. S tretjega nadstropja, kamor niso segle rešilne lestvice, ki so bile prekratke (!), so otroci skakali skozi okna na cesto, kjer so obležali z razbitimi udi. Ob izhodih so se kmalu nagromadili kupi zgorelih otrok, ki so zapirali pot drugim. Obleka otrok je bila vsa v ognju. Pred šolo so se nakupičili starši, ki so morali poslušati obupno vpitje svojih malih in jih gledati, kako so živi goreli. Neki oče je zasledil svojo hčerko v gruči ter jo hotel potegniti iz ognja, a izdril ji je roko. Otrok je bilo v šoli 360. **Stošestdeset ogorelih trupel so že spravili s pogorišča, med njimi 50 slovenskih otrok.** Večina otrok je bila nemških staršev. Zgoreli so tudi štirje učitelji. Sto pet otrok in pet učiteljic se je posrečilo rešiti. Neka učiteljica se je borila s pestmi, da bi prišla do vrat, pohodili so jo! Neki Wallace Upton se je preril večkrat skozi ogenj in rešil 18 otrok. Potem se je zgrudil nezavesten in kmalu na opeklinah umrl. — Šolska stavba je bila zelo pomanjkljiva: staro trinadstropno poslopje iz opeke, zelo ozko zidano, s samo enim uporabljenim izhodom. Šolskega slugo Sandyja in njegovo ženo so zaprli, ker sta onadva zakrivila grozno nesrečo. Vrata za slučaj sile, ki bi imela biti odprta, sta bila zaklenjena.

Razgled po domovini.

Deželnozborske volitve na Goriškem so se vršile pretekli teden. Splošna skupina je volila 2. marca. S. L. S. je kandidirala gg. dr. Breclj, dr. Pavletič in Fon. Kandidatje S. L. S. so dobili glasov: dr. Breclj 8829, dr. Pavletič 8850, Fon 8952 glasov. Nasprotniki: dr. Franko 8830, Strekelj 8735, Križnič 8699 glasov. Socialni demokrati so dobili 660, razcepljenih je bilo 255, vseh oddanih glasov je bilo 18.231. Kandidatje S. L. S. imajo relativno večino, do absolutne večine jim manjka 144 oziroma 287 glasov. Ožja volitev je bila ta ponedeljek. Ker se uredništvo našega lista zaključuje v ponedeljek večer, nam bo mogoče poročati o izidu volitev šele v prihodnji številki. Že sedaj je jasno, da bodo kakor povsod tako tudi tu podpirali socialni demokrati liberalce. Vendar pa je upati, da zmagajo kandidatje S. L. S., ako pridejo vsi somišljeniki na volišče. — Kmečke občine so volile na pepelnično sredo. Zmagala sta v goriški okolici kandidata S. L. S. Kjančič in Mihael Zega z 1145 oziroma 1146 glasovi. Tretji kandidat S. L. S. profesor Berbuč je prišel v ožjo volitev z liberalcem Obljubkom. Berbuč je manjkalo le štirih glasov do popolne zmage. — V gorah je izvoljen kandidat S. L. S. dr. Gregorčič. Drugi kandidat S. L. S. župan cerkniški Kosmač pride v ožjo volitev z liberalcem Juretičem. — Na Krasu sta zmagala oba liberalna kandidata dr. Gregorin in Strekelj. V trgih in mestih slovenskih je zmagal liberalce in izdajatelj umazane »Soče« Andrej Gabršček. — V laških okrajih so zmagali razven v veleposestvu krščanski socialisti, katere je organiziral goriški stolni prošt dr. Fajdutti. Priporili so si Gorico, kjer je propadel župan dr. Marani in Jurij Bombig.

V kranjskem veleposestvu so se vršile volitve 6. t. m. Izvoljeni so bili z 49 glasovi vsi dosedanja zastopniki, le namesto barona Wurzbacha je bil izvoljen gosp. Etbin Scholmeier-Lichtenberg. Veleposestniki so ponudili sedež knezu Windischgratzu, a je za sedaj ponudbo odklonil.

Zapisnik duhovnikov za ljubljansko škofijo za leto 1908 je izšel pred kratkim. Iz te knjižice povzamemo sledeče podatke: Ljub. škofija je razdeljena v 5 arhidiakonats: mesto Ljubljana, Gorenjsko, Dolenjsko, Notranksko in osrednje Kranjsko, in 21 dekanij. Kanonikov je 17, župnij 294, kapelanskih mest 231, samostojnih kapelanij pa 20. Izpraznjenih mest je 154, med temi en kanonik, 31 župnij, 93 kapelanskih mest. Vseh cerkva v škofiji je 1333, od teh je 11 redovnih, kapel pa je 231, samostojnih kapelanij pa 20. Izpraznjenih 557, od katerih jih živi 24 izven škofije, v naši škofiji pa biva 14 duhovnikov iz raznih tujih škofij. — Redovnikov je 320, in sicer: cistercijanov 27, kartuzijanov 60, frančiškanov 95, kapucinov 14, usmiljenih bratov 16, jezuitov 10, lazaristov 17, redovnikov n. v. r. 11, salezijancev 70. Med temi redovniki je 126 duhovnikov in 37 novic. Nova je naselbina salezijancev v Radni pri Sevnici. Bogoslovcev je v Ljubljani 76, na Germaniku v Rimu dva, na vseučilišču v Inostu eden. — V deškem semenišču »Colleg. Aloys.« je 41, v zavodu Sv. Stanislava v St. Vidu pa 164 gojencev. — Umrlo je v letu 1907 23 duhovnikov; najmlajši star 25 let (M. Sušeli), najstarejši star 91 let (dr. M. Leben). — Redovnic je v škofiji 531 in sicer: uršulink 186, karmeličank 16, usmiljenk 262, šolskih sester 60, križark sedem. Po veroizpovedanju ima škofija največ katoličanov; po sodnem okraju met-

liškem in kostanjeviškem prebiva 300 unijatov, po črnomaljskem pa okrog 250 pravoslavni Grkov; okrog 600 je v škofiji protestantov in židov.

V Gradcu je umrla gdč. Marijanica Pollak, 16 letna hčerka velenjskega ljubljanskega meščana in tovarnarja usnja g. Karola Pollak. Prepeljali so jo v Ljubljano, kjer je bila ob velikanski udeležbi najodličnejšega občinstva pokopana v rodbinski rakvi pri sv. Krištofu. Naj počiva v miru!

Umrli je 2. marca na nagloma gos. Miha Bogolin, vpokojeni župnik v Vel. Gabru. Zjutraj je še govoril maševal, šel potem peš na semenj v Radohovas in ondi ga je pričakovala smrt. Rojen je bil pokojni g. župnik v Leskovcu pri Krškem 5. sept. l. 1831., v mašnika posvečen 28. julija l. 1861. Z veseljem je pričakoval nove cerkve v Gabru, a je ni dočkal. Pokopal ga je šmarski dekan č. g. Trček ob obilni udeležbi ljudstva in duhovnikov. — Svetila mu večna luč!

V ljubljanski bolnišnici je minuli teden obhajala 40 letnico svojega delovanja v bolnici čast. sestra prednica usmiljenih sester Leopoldina Hoppe. Deželni odbor ji je pismeno čestital, deželna vlada pa ji je podelila svetinjo za 40 letno zvesto službovanje.

Štrajk na učiteljsku v Kopru. 4. marca zjutraj so pričeli stavkati tukajšnji slovenski učiteljski ter so zahtevali ponk pedagogike, zgodovine in zemljepisja v slovenskem, oziroma hrvaškem jeziku, namesto v nemščini. Ob nedeljah hočejo poslušati slovenske pridige, ne pa italijanskih. Tudi učiteljski italijanskega oddelka prvih treh tečajev so zapustili šolo, zahtevajoči iste pravice, kakor slovenski tovariši glede svojega jezika. Opoldne je bilo nekaj demonstracij po mestu. Večina dijakov je odpotovala iz Kopra. Dijaki pričakujejo ugodne rešitve. Pravijo, da se ravnatelj Bežek nagiba bolj na laško stran.

V Češnovarjevem prenočišču v ljubljanskih Kolodvorskih ulicah se je zmedlo hrvaškemu delavcu Celarju. Z velikim nožem se je na postelji smrtnonevarno ranil.

S Koroškega. Državnemu poslancu gosp. Grafenauerju so pretekli teden v Brdu slovesno pripeli zlati zaslužni križec s krono, s katerim ga je odlikoval cesar. — Pri občinskih volitvah v Gozdanjih dne 29. februarja so Slovenci popolnoma zmagali v tretjem razredu. V drugem razredu je bilo treba srečkati, na kar so žali dobili samo enega odbornika in dva namestnika. V prvem razredu so propadli. — »Zadružna zveza« v Ljubljani priredi zadružni tečaj v Celovcu. Trajal bo od 16. do 19. marca. Udeležite se ga zlasti mladeniči slovenski. — Igra »Za pravdo in srce« se ponavlja v nedeljo 15. t. m. v Rokodelskem domu v Celovcu. — Liberalni listič »Korošec« hoče delati zgago med koroškimi Slovenci. Vrzite to kunjjo v peč, kamor spada.

Mož zasadil ženi nož v trebuh. Iz Trbovelj nam poročajo: Krojač Jerman iz Hrastnika je grdo ravnal s svojo ženo. Večkrat jo je do krvi pretepel. Ker ni mogla več pri njem ostati, se je preselila v Trbovlje in se tam bomo preživljala. V ponedeljek je prišel mož za njo ter ji, ker je bila doma brez varstva, zasadil nož v trebuh. Smrtno ranjeno so spravili v bolnico, zverinskega moža pa, ki se je še hvalil s svojim činom, zaprli. — Ali bodo vendar kdaj poklicane oblasti storile kaj zoper nesrečno žganje pitje?

Prvi letošnji spomladanski vinski semenj v Krškem bo v torek pred sv. Jožefom, dne

17. t. m. Ker je še povsod precej dobrega vina na prodaj po zmernih cenah, in ker bo v sredo tudi velik navaden semenj istotam, bi bilo želeli velike obojestranske udeležbe.

Novice iz Amerike. Poročil se je Slovenec Peter Pikš, doma iz Visokega pri Kranju z gospodično Antonijo Cenčur iz Cerknice. — Umrli je v Leadville, Colo., rojak Anton Rosenberger, star 22 l. — V Clevelandu je umrl rojak Franc Maver, doma iz Trebenj. — V Clevelandu se je poročil Alojzij Švigelj iz Borovnice z gdčno Ivano Zeman iz Ljubnega pri Brezjah. — Poročil se je v New Yorku rojak Alojzij Erhatič z gospodično Urško Merhar iz Ribnice. — V Evropo je dospela gospa A. Sakserjeva. Za Veliko noč se zopet vrne v Zedinjene države. — Poročil se je v New Yorku slovenski trgovec Josip Rus z gdčno Ivanko Korencan. — V Johnstownu je umrl rojak Josip Gačnik zapuščajo soprogo in osmero nedorastlih otrok. — V Orientu, Pa., se je ubil v rovu rojak Anton Cajner iz Homel pri Gor. Gradu. — V Čikagi so ustanovili Slovenci novo društvo »Slovenski Dom«. — V Denverju se je poročil Slovenec Andrej Modic z Blok z gdčno Frančiško Zlindra iz Ribnice. — Ubilo je v Delagua, Colo., Slovenca Fr. Moharja iz Žalne pri Grosupljem.

Šmarje pri Sevnici. Shod, ki se je vršil v nedeljo dne 1. marca, se je izvrstno obnesel. Prostorna soba v hiši g. Senice je bila napolnena polna do zadnjega kotička. Prvi je govoril državni poslanec g. Gostinčar. S svojim obširnim govorom navdušil je vse navzoče, in vsakemu stavku sledil je gromovit živijo. Hvala g. Gostinčarju za njegov krasen in toli podučljiv govor. Na to je govoril državni poslanec dr. Benkovič. Ne moremo vsega opisovati, kako velik vtis je napravil njegov govor na ljudstvo. Vsi so mu burno ploskali, ko je končal svoj izborni govor. Veseli nas, da sta nas posetila oba gospoda poslanca, kajti njima se imamo zahvaliti, da se je prvi shod v Šmarju tako dobro obnesel.

Ptuj. Naši listi proti dr. Ploju so vse preveč prizanesljivi, vsled tega ga ljudstvo tudi ne more spoznati. Z veseljem in ponosom so naznanili slovenski liberalni listi, da se je dr. Ploj udeležil na Dunaju slavnosti liberalnega društva »Slovenije«, na kateri se je slavil najslavnejši slovenski luteran Primož Trubar. Na Dunaju slavi dr. Ploj luterane, tukaj v okraju pa lazi okoli katoliških kmetov. Možu takega značaja kakoršen je uskok Ploj, se pa res ne sme prizanašati. Čim prej ga ljudstvo spozna, tem bolje.

Iz Gradca. Slov. kršč. del. društvo »Domovina« je imelo preteklo nedeljo svoj redni občni zbor, na katerem se je izvolil sledeči odbor: Matija Kukman, predsednik, Ivan Bajc, podpredsednik, Ivan Kocjan, tajnik, Josip Stancar, namestnik, Jurij Novak, blagajnik, Roškarič Karol, namestnik, Štefan Fideršek, gospodar, Vencelj Stegne, knjižničar, Ivan Kosi in Franc Marčič, odbornika, Jurij Velovar in Anton Breznik, revizorja. Tudi v minulemu letu je društvo delovalo po svojih močeh. Po letu so se vršili skupni izleti v lepo okolico graško, društvo je priredilo več veselja in zabavnih večerov, po zimi pa je prekrbelo ob nedeljah za redna predavanja. Opozarjamo vse one, ki prihajajo iz slovenskih krajev v Gradec, da se pridružijo »Domovini«, ki je edino slovensko delavsko društvo v Gradcu.

Deželnozborske volitve v Idriji. Kakor je bilo pričakovati, je pri zadnji deželnozborski

ski ožji volitvi v Idriji zmagal liberalec učitelj Engelbert Gangl. Gangl je dobil 178 glasov, dekan Arko 132 glasov. Socialni demokratje so glasovali za protiljudsko liberalno stranko in je socialnodemokratsko glasilo »Naprej« na čelu lista z debelimi črkami priporočalo Engelberta Gangla! Kako liberalizem v Idriji napreduje, kaže dejstvo, da so liberalci od zadnje volitve nazadovali za šest glasov. Navezani so popolnoma na socialno-demokratsko protiljudsko izdajstvo. S to volitvijo so deželnozborske volitve na Kranjskem končane. Slovenska Ljudska Stranka bo tudi v sedanjem deželnem zboru imela 16 poslancev. Pri teh volitvah je S. L. S. popolnoma pomedla liberalce iz kmečke skupine, ker je pridobila in si z ogromno večino zagotovila idrijsko-vipavski mandat in tako nastopa enotnejša kot je bila kedaj prej. Tudi v mestih se kaže le naraščajoča moč S. L. S., dočim se liberalna stranka brani s poslednjimi svojimi silami.

Umrl je v samostanu sv. Petra v Solno-gradu P. Maurus Kollmann, ki je bil 11. julija 1822, leta rojen v Begunjah na Gorenjskem. Od leta 1901. ga je bolezen privezala na posteljo.

Svarilo pred izseljevanjem v Kanado. Finančna in trgovska kriza v ameriških Zedinjenih državah je imela tudi za Kanado zle posledice. Vsled tega je kanadska vlada odredila, da se smejo v tamošnjih pristaniščih izkrcavati samo oni izseljenci, ki pridejo naravnost iz domovine in ne morda iz kake druge ameriške dežele. Za Avstrijo, ki nima direktne parobrodne zveze s Kanado, pa je določila, da smejo prihajati v deželo vsi oni priselniki, ki se pripeljejo naravnost preko Havra, Antwerpena, Cherbourga in Liverpoola. Zahteva pa se, da se vsak priselnik, predno stopi na kopno, izkaže do 1. aprila z gotovino 250 K, pozneje pa z najmanj 125 K. Izjema je »samo pri onih priselnikih, ki pridejo k svojem, in katere ti prevzamejo v svojo oskrbo. Sploh pa je v Kanadi silno mnogo ljudi brez dela in zaslužka, kar naj bo rojakom v pouk in resno svarilo.

+ Železničarji. Grdo so se igrali socialni demokrati z interesi železničarjev v proračunskem odseku. Poslanec Ellenbogen je namreč stavil predlog, da se naj dá 20 milijonov železniškim uslužbencem, samo zato, da bi krščanske socialce spravil v zadrego. To je socialni demokrat Seitz sam priznal. Tako postopanje je naravnost brezvestno, in zato je tudi ves proračunski odsek, ko je videl, da ga imajo socialni demokrati samo za norce, odklonil njih predlog. Nasproti so pa krščanski socialci s svojo previdno in pametno taktiko dosegli več uspehov. Po njih prizadevanju je pričakovati, da pridejo čuvaji iz razredov IV.a in IV.b v plačilni razred III. S tem bi bilo pomagano kakim 10.000 rodbinskim očetom, ki opravljajo težko službo za silno slabo plačo.

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice.

Z Vrhnik. Prav dobro so se držali pri volitvah Vrhničanje. Izmed 170 volivcev v trgu se je vdeležilo volitve 150. Od teh je volilo g. Verbiča 110 mož, dočim je liberalec Lenarčič dobil samo 40 glasov. Tako je dobil

Lenarčič na Vrhnikih sijajno nezaupnico. Sicer je res klavčno zmagal z 21 glasovi, ki so mu jih poklonili Postojnci in Ložani, ki ne poznajo Lenarčiča; Vrhničanje, ki ga poznajo, so mu dali po zaslugi. Liberalstvu je na Vrhnikih odzvonilo. Prvi dokaz padec Jelovškov, drugi dokaz nezaupnica Lenarčičeva! Možje, le dalje do popolne zmage! — Agitacija S. L. S. je bila brez vsake strasti. Mirno in dostojno so se možje zbirali na svojih sestankih, na katerih jim je g. Skubic stvarno, brez vsakih osebnosti pojasnjeval, zakaj naj volivci S. L. S. oddajo svoje glasove neodvisnemu kandidatu g. Verbiču. Sicer so tudi nasprotniki, osebno Lenarčičevi hlapci, hoteli vtikati svoje nosove v te sestanke, a bili so tako malo dušni, da si nihče ni upal odpreti svojih, sicer tako širokih ust. Možje so poslušali svojo pamet in po pameti tudi volili. Čudno se nam zdi, da so socialni demokrati, kolikor jih je, oddali svoje glasove Lenarčiču, ki kot starokopiten liberalec mora najhujše nasprotovati razširjenju volivne pravice. — Tudi ljubljanskemu županu ni dala žilica miru, da je moral prihiteti kot agitator na Vrhniko. Da ta velika ljubljanska glava leze po Vrhnikih od volivca do volivca, to se nam je zdelo preponižno. Ljudje, ki so Hribarja videli, so dejali, da mu pač iz vsakega žepa gleda agent. — Najstrastnejši agitator za liberalstvo je bil gostilničar in mesar Kos. Delal je uprav nasilno. Sedaj je vzel pod svoj krov še socialno-demokratsko izobraževalno društvo, ki ga nihče več ne mara pod streho. Naši ljudje naj si vse to dobro zapomnijo in izvajajo posledice! — Najdaljši in najstrupenejši jezik po volitvah pa je imel trgovec Andrej Grampovčan, ki je pri Hočevanju tako zabavljaj, da so se zgražali celo njegovi liberalni pristaši. Tudi tega moža naj si vrhniški »klerikalci« dobro pogledajo!

Sostro pri Ljubljani. Šele v začetku najgajivega sušča smo, pa imamo že pomlad. Pomlad namreč v k. s. izobraževal. društvu, ki je sklicalo v nedeljo, 23. svečana svoj ustanovni občni zbor. Shodu, na katerem je bilo zbranih nad 150 mož in mladeničev, je predsedoval domači g. župnik Ivan Molj, ki je najprej omenil veliko razliko med nekdanjim in sedanjim časom. Novi časi — nove potrebe; včasih čitalnice — danes društva in zadrage. Pomen in delo izobraževalnih društev pa je v toplih in krepkih besedah pojasnil vrlomarljivi odbornik »S. K. S. Z.«, gosp. Podlesnik iz Ljubljane. Iz pravil posnamemo, da bo društvo izobraževalno in podporno obenem. Vendar s tem razločkom: Kdor pristopi društvu samo kot izobraževalni član, plača na mesec 20 vinarjev članarine; kdor pa prispeva z mesečnim 40 vinarjev, postane tudi podporni član in kot tak prejme v slučaju bolezni podporo, v kolikor bi dopuščalo vsakokratno stanje v društveni blaginji. — V nedeljo, dne 1. sušca, pa je društvo že priredilo ustanovno veselico, ki jo je 3. sušca še ponovilo. Mnogobrojno občinstvo ni moglo štediti z glasno hvalo, ko je videlo neustrašene igralce privrkat na odru, pa s tolikim uspehom. Jančič-Gašper, dvakratni vdovec, je s svojim naravnim in izredno šaljivim gorjanskim nastopom vzbudil cele gromove smeha. Zlasti pa je mogočno petje pod vnetim in spretnim vodstvom rojaka g. Fr. Selana občinstvo kar očaralo. Bratje, naprej, na plan! Bog z vami, ljudstvo pa za vami!

Selo. Pri novi kemični tovarni je bilo že več nesreč, odkar se zida. Pretekli teden se je zopet ubil Jožef Kovačič iz Podgore, okraj Kamnik. Kaj še bo, predno bo dodelana! Zdi se, da pri delavcih le preveč gospodari šnops. Ta ali oni je nekoliko »navrtan«, tak zleze na oder, se opoteče

in pade in — po njem je. Pri Kovačiču so, ko je bil že mrtev, našli v žepu steklenico šnopsa.

Štepanja vas. Prav je pisal zadnji »Domoljub« o naši cerkvi, ki je od vlage vsa zelena. Pa vsega le še ni povedal, in zato bomo še jaz pridejal nekaj. Cerkev je res potrebna poprave, ker je vlažnost prevzela že vse zidovje. Zato je tudi pozimi cerkev tako mrzla. Pa vlažna bo še vedno bolj in zelena, če se kmalu ne popravi. Zato pravim: Štepanci in Hruševci! Na noge! Skrbimo, da bo cerkev kmalu v boljšem stanu. Sedaj na spomlad naj se odkopije zemlja okoli cerkvenega zidu, zvozi stran, zeleni omet v cerkvi in zunaj naj se ostrže, potem se bo v poletju cerkev posušila, in nato bomo popravili kakor bo treba. Možje, gospodarji! Čim dalje bomo odlasali, tem slabša bo cerkev in tem večje stroške bomo imeli. Na noge!

Bizovik. Sedaj poznate nas, štepanške, hruševske in bizovske perice. Od nekdanj menda odkar je Ljubljana, stanuje tukaj naš rod. Večina se nas živi samo od pranja. Takih peric, ki imajo tudi kmetijo, je manj kakor nas, ki imamo samo hišice in čistimo Ljubljano. E, pa je revščina z našim kšeftom, in velikokrat »plozamo tribzal« in se držimo kislo, kakor bi imele same smrtne grehe za kosilo. Naše delo je hudo in naporno. Ko smo pripeljale polne vozove perila iz Ljubljane, začnemo koj v torek s polivanjem, žajfanjem, in pranje tri dni ali pa še štiri. V petek zvečer, včasih tudi še v soboto, peremo. O ubogi naši kremplji, ali prsti, takrat pa nohti na njih! Kolikokrat je preribana naša koža na rokah, ki postane nežna kakor pajkova mreža na češplji. In naši hrbti se krvijo kakor jelše ob viharju. Pa če bi to delo trajalo le nekaj ur na dan! Pa ne! Od zgodnjega jutra do pozne noči, včasih do polnoči se je treba mučiti. Če bi mi delale od 7. zjutraj do 7. ure zvečer, ne pridemo nikamor, in ne moremo shajati. V soboto in nedeljo — če se posuši — pa treba likati in zgrinjati, in največkrat je ob nedeljah največji dirndaj s perilom. Še čez polnoč moramo večkrat od nedelje na ponedeljek biti na nogah. Drugi delavci imajo vsaj v nedeljah počitek, me pa še takrat ne. Mašo in pridigo dobimo, krščanski nauk gre pa po navadi v »lft«. Še hujše je po zimi, ko je treba cele dni stati v ledu in nam skoro prsti odpadejo. Črevlji — res so dobro narejeni — in debele ogrinjavke nam ne pomagajo dosti. Kaj šele če zamrznejo naši potoki in moramo peljati perilo k Ljubljani in tam prati! Koliko mraza prestanemo tudi tedaj, ko peljemo perilo v Ljubljano. In koliko je letanja, ko raznašamo po Ljubljani in oddajamo perilo svojim gospodinjam. Res bi bilo dobro, da bi imele za takrat še en par nog, katere bi samo takrat rabile, potem bi pa cel teden počivale. Zares je pravi »joj«!

Iz Št. Viča nad Ljubljano.

Delo in dogodki v naših društvih. Kmetijsko društvo je imelo 23. februarja svoj tretji reden občni zbor. V začetku leta 1907 je bilo v tem društvu 66 udov, sedaj jih je 105. Da je število članov tako hitro naraslo, je vzrok društveni motor, ki je v

letu 1907 pridno rezal in mlatil vsega skupaj 1184 ur. Lahko je izračunati, koliko dela in stroškov je prihranil motor kmetu, poleg tega je pa za društvo zaslužil nič manj nego 1183 kron 30 h. Prejemkov je imelo društvo 4129 K 49 h, izdatkov pa 4090 K 93 h. Rezervni zaklad se je pomnožil za 287 K 28 h, tako da sedaj znaša 951 K 71 h. Člani načelstva in nadzorstva so ostali prejšnji, le na mesto umrlega Janeza Babnika je bil izvoljen Janez Šusteršič. Število članov narašča, zato so se za posamezne vasi izvolili strojni oskrbniki, ki naj skrbijo, da gre delo s stroji v posameznih vaseh točno in redno od rok. Ti oskrbniki so: za Št. Vid Janez Hočevnar (Ciuha), za Vižmarje Fr. Erjavec (Rahu), za Guncle, Vid Merhar (Babnik), za Dvor Anton Mrhar (Denekar), za Stanežiče Valentin Mrak (Cergoli), za Poljane Janez Merhar (Jeshar), za Podgoro Lovr. Škof (Padovšek), za Zapuže in Dravljice Jan. Arhar (Kopin), za Podutik Janez Ločnikar. — V tekočem letu bo društvo pri novem gasilnem domu postavilo shrambo za kmetijske stroje. Sklenilo se je tudi, da se bo v slučaju ognja motor posodil gasilnemu društvu, da ga isto porabi kot gonilno moč pri brizgalnah. — Blaž Potočnikova čitalnica je imela občni zbor dne 16. februarja. Predsednik Andrej Kregar je podal poročilo in predložil račune, kar se je vse soglasno odobrilo. Priredila je knjigovodski tečaj, ki ga je skozi štiri mesece vodil knjigovodja iz Ljubljane P. Udeležnikov se je oglasilo 36, do konca jih je vztrajalo 28. V tekočem letu se bo čitalnica kot društvo udeležila slovesnosti papeževega in cesarjevega jubileja. — V mizarški zadrugi je bil na občnem zboru preteklo nedeljo izvoljen načelnikom dosedanj zasluzni in skrbni načelnik Ivan Bergant, mizarški mojster iz Dravljic. Hranilnica in posojilnica. V tekočem letu se je vložilo 32.520 K, dvignilo pa 14.713 K. Stanje vlog torej znaša 183.022 K 93 h. Strank z vlogami je prišlo 170. Za člane načelstva in nadzorstva se bo še tekom tega meseca priredil pouk v poslovanju in knjigovodstvu. Uradne ure v hranilnici so v nedeljo, ponedeljek in torek. Z ozirom na red, ki je v vsakem denarnem zavodu neobhodno potreben, načelstvo prosi p. n. občinstvo, naj se strogo drži predpisanih uradnih ur. — Posojila se izplačujejo na oseben kredit in na hipoteke po 5½, oziroma 5 odstotkov. — »Čebelica« se je razdelila v tri dele: otroška, dekliška in mladeniška. Najbolj pridna je dekliška, ki je od začetka (4. novembra lanskega leta) pa do pretekle nedelje, torej v štirih mesecih nabrala 777 K. Otroška je nabrala lansko leto 1564 K 19 h, letos pa 227 K 90 h. V mladeniški pa dosedaj še ni bilo pravega življenja, ker ni bilo redne uradne ure. Zato so mladeniči pri zadnji seji odseka sklenili, da bo odslej uradna ura vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne. Vodila jo bosta brata Franc Brenk in Stefan Erman. Tudi dekliško čebelico vodijo dekleta same, otroško pa katehet. Ves denar iz »Čebelice« se nalaga v hranilnico in tako ima načelnik hranilnice nadzorstvo čez vse »Čebelice«.

Tacenski most je že izdelan, pa ne čez Savo, ampak le na gajirju. Načrti namreč

so že narejeni; načelnik cestnega odbora gospod Anton Belec jih je dobil v pregled. Ako bo podpora hitro obljubljena, se bo z delom kmalu pričelo.

Iz Gorij.

g Na deželi morda ni kraja, kjer bi bilo društveno življenje tako razvito, kot je pri nas v Gorjah. Imamo tu res sedem društev, da ne govorim tudi o družbah, ki so strogo cerkvenega značaja. In priznati moram, da se vsa ta naša socialna organizacija kaj dobro in uspešno giblje. Posojilnica stoji na trdnih nogah — vsaj je pa tudi v vestnih in zanesljivih rokah župnika g. svetnika Ažmana, ki jo po žrtvovalno in brezplačno vodi odkar jo je ustanovil, to je že celih 13 let. Prometa ima vedno veliko, vsaj ni ustanovljena samo za našo župnijo, ampak tudi za sosednjo zaspško. Sezidala je naša posojilnica svojo hišo, lepo in prostorno, ki je tudi res središče našega društvenega življenja. Ondi imamo lepo, precej veliko, a vendar za naše razmere še premajhno gledališko dvorano, ondaj ima svoje prostore »Kmetijsko društvo« in tudi naše »Bralno društvo«.

g Drugo naše nad vse važno društvo je »Kmetijsko društvo«. Tudi to je popolnoma zasigurano, pogin mu je nemogoč. Res je, da je tudi našemu kmetijskemu društvu, kot tako mnogim drugim že, grozil pogin, a smo ga v pravem času vendarle še preprečili. Dobili smo mu res vzornega poslovođa gosp. Jak. Kunstelja, ki je zanesljiv, a tudi pripraven mož, kot malokdo. In to je tudi poglavitna stvar pri naših kmetijskih društvih: vzoren, zanesljiv poslovođa, ki je vester in natančen v svojem opravilu. In zato pa tudi naše »Kmetijsko društvo« tako vrlo napreduje. Tako dobro stoji, da ne samo, da je samo čisto trdno podprto, ampak da podpira še druge in posojilnična hiša bo kmalu postala last kmetijskega društva. Prav tako, le naprej tako!

g »Bralno društvo« gorjansko je tudi častljivo med svojimi sovratniki. Pred par leti je obhajalo svojo 25-letnico. Koliko je to društvo storilo v tem času za izobrazbo našega ljudstva, se povedati ne more. Bilo je eno prvih v svoji vrsti. Ustanovil ga je sedanji nadučitelj v Št. Vidu nad Ljubljano g. Zirovnik, ki je bil tedaj v Gorjah nadučitelj. Nedavno smo imeli občni zbor »Bralnega društva«. Minulo leto se je naše društvo precej gibalo. Predavanji sta bili dve. Enkrat je predaval g. Podlesnik iz Ljubljane. Predaval je o organizaciji. Minulo leto je priredilo društvo »Gregorčičev večer« in tri dramatične predstave. Kakor smo izvedeli iz poročila gosp. tajnika, se je naše društvo tudi udeležilo raznih slovesnosti: 26. maja se je udeležilo prve javne telovadbe ljubljanskih telovadcev, 13. junija je bil zastopan moški in ženski oddelek našega »Bralnega društva« pri blagoslovljenju zastave bratskega društva »Savica« v Srednjivasi v Bohinju, 29. junija je proslavljalo v Tržiču desetletnico tamošnjega izobraževalnega društva, 25. avgusta je poslalo naše društvo zastopstvo na Jesenice k praznovanju desetletnice ondotnega katoliškega delavskega društva in na letno zborovanje slovenske krščansko-socialne zveze, ki je bilo ob tej priliki tudi na Jesenicah. 1. septembra je bilo društvo zastopano z zastavo na Brezjah pri kronanju Matere božje.

g Na zadnjem občnem zboru »Bralnega društva« je stari odbor povečini odstopil, mislim tu sevé na poglavitne moči v društvu: predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika. Ti so dali društvu slovo iz raznih vzrokov, ki jih pa ne omenjam. Sestavil in potrdil se je nov odbor za leto 1908. in sestoji

iz sledečih članov: Predsednik Ivan Poklukar, podpredsednik Josip Pristov, tajnik kaplan Ivan Lovšin, blagajnik T. Strle in odborniki so: svetnik Ivan Ažman, župnik, Ant. Poljak, Jožef Kozelj, Šimen Ažman, Jakob Kunstelj, Jakob Jan, Francisek Kunstelj, Vinko Zupan, ki je bil izvoljen tudi za knjižničarja; za njegovega namestnika se je določil Šim. Ažman.

g Novi odbor se je takoj lotil dela. Dne 9. februarja je priredilo »Bralno društvo« šaloigro »Svoje glavna Minka«. Ljudstvu je predstava nad vse ugajala. Naval je bil velikanski, niso mogli vsi v dvorano; zato smo igro ponavljali 16. februarja in dodali nekaj novih pevskih točk. Sedaj v postnem času nameravamo v društvu nekoliko predavati — po možnosti — in dekliški odsek se pripravlja na proslavo jubileja prikazni lurske Matere božje. Vprizorili bomo »Lursko pastarico«, če bo le možno na Marijini praznik, 25. marca.

g V letu 1907. je imelo »Bralno društvo« 762 K 33 vin. dohodkov in 666 K 53 vin. pa stroškov. Udov je šlo društvo v minulemu letu 155 in sicer moških 86 članov in ženskih 69. Gorjanci, pristopajte k društvu, koristi njegove ne morete preceniti. Oglašajo se še vedno novi. Prav tako! Le naprej, vsak mora biti ponosen, ako sme biti v društvu. Možje in žene, fantje in dekleta v »Bralno društvo«!

g Na občnem zboru smo mislili dati društvu drugo, novo ime, namreč: »Katoliško slovensko izobraževalno društvo«, kot se sedaj imenujejo društva te vrste. A ne kaže; sicer pa tudi na imenu ni nič ležeče, duh mora biti pravi, ki naj prejšnja društvo.

g Prihodno nedeljo imamo občni zbor hranilnice in posojilnice, takoj nato občni zbor »Kmetijskega društva«. Člani, udeležite se obeh občnih zborov v kolikor mogoče obilnem številu.

g Nedavno je pa imelo svoj občni zbor tukajšnje »Gasilno društvo« in malo pozneje »Čebelarstvo društvo«.

g Volitve v deželni zbor so se pri nas izvršile povsem mirno. Agitacije, lahko rečem, ni bilo nobene, saj je tudi ni bilo treba, ker naše ljudstvo dobro vé, kaj ima v svojem dosedanem poslancu g. Pogačniku. Pri nas je zmagal z nad vse častno večino kandidat S. L. S. g. Pogačnik, dobil je od 112 oddanih glasov 106, Gogala 4, Dermota 2, no, glasu za Dermota ni dal nobeden naših mož, ampak sta bila iz blejske Dobrave, kakor tudi 2 za Gogala.

g V kratkem imamo tu občinske volitve. Menda še ta mesec.

g Naša cerkev še sedaj nima ure. Ze zdavnaj bi morala biti v zvoniku po dogovoru, a je še danes ni. Ljudje so že precej nejevoljni in zbijajo v tej svoji nejevolji razne dovpite in šale. Kot čujemo, bomo kmalu rešeni mučnega čakanja.

g Konjska bolezen, smrkavost, se je jela širiti pri nas. Konjač je ubil dva krasna konja znanemu gostilničarju v Sp. Gorjah in restavratemu v Vintgarju g. Jožefu Žumru. Gosp. Žumer ima škode gotovo blizu 1800 kron, ker je imel krasen konjski par in pa ker bo moral sedaj vso opravo konjsko uničiti in hlev posnažiti. Res hud udarec je to za g. Žumra. Živinozdravnik je te dni pregledoval tudi druge konje po fari, a ni pri nobenem več zasledil smrkavosti. Ostala je ta bolezen — vsaj tako se sodi — še izza časa, ko so gradili bohinjsko železnico.

g Letošnja zima je bila doslej nad vse mila. Snega, bi rekel, skoro še poznali nismo. A zato se je pa razjezila sedaj proti koncu. Od sobote sem, pa do danes, ko to pišem, sneži skoro neprestano, tako da imamo sedaj snega že blizu 1 meter. Na prisojnih krajih so bile pognale že trobentice, a sedaj se jim bo

huda godila. Za naše voznike, ki vozijo les iz erarskih gozdov, bo pa to vreme kaj pripravnost.

g »Bralno društvo« ima napredaj lep, dobro ohranjen harmonij. Cena ni prav nič pretirana; kdor bi ga morda kupil, naj se oglasi.

g Gorjanci, oklenite se naših društev: posojilnice, kmetijskega društva, gasilnega društva, čebelarkega in posebno še tudi mlekarne, ki zadnji čas precej hira. Združujmo se, v družbi je moč!

Iz kamniškega okraja.

g Iz Mengša. Ob zadnjem kmetijskem poučnem tečaju se je pri nas ustanovila podružnica osrednje perotninarske zadrage v Ljubljani. Z marcem smo že pričeli s skupovanjem jajec. S tem se je odprl našim kmetom nov vir dohodkov. Gospodinj, pridno zbirajte jajca in jih oddajajte podružnici. Jajca se sprejemajo vsak dan, razun nedelj in praznikov, od 7. do 8. ure dopoldne v mlekarji. Ko pripelje v mlekarjo mleko, prinesite še jajca. Plačevalo se bo, kakor pri mlekarji, skupno za cel mesec.

g Na Lokah v tuhinjski dolini je umrl posestnik Rudolf Smolnikar iz znane rodbine. Bolehal je dalj časa in zapustil svoje v najlepših letih. Naj v miru počiva!

g Liberalno pobalinstvo. Kakor so kamniški liberalci pošiljali pred volitvijo, posebno na predvečer, somišljenikom S. L. S. grozilna pisma, če se udeležijo volitve, tako pošiljajo po volitvah sramotilna pisma. In poleg so še drzni. Znan nam je slučaj, da hodijo te vrste ljudje k nekemu občespoštovanemu našemu somišljeniku, potem ko so skovali in vun poslali sramotilnih pisem in razglednic, da se mu dobriko in huđujejo nad takim pisanjem. G. B., brezovko v roke in poženite gadjo zalego!

g Zadnji »Domoljub« je omenil tudi trgovca Klemenčiča, ki se čuti sedaj skrajno užaljenega ter zmerja dopisnika, če ne prekliče »Domoljubovih« trditve, z lažnikom. No, le počasi, da se zmenimo. Predno se to zgodi, nam odgovorite (tudi lahko na oknu svoje prodajalne), ali je resnica, da je Repanšek, ki se je umaknil bojazljivo v Ljubljano, namesto da bi izvrševal svojo volivno dolžnost, tudi Vam pripeljal.

g Trгоvec Skala je danes menda že v drugi v »Domoljubu«. Prvič je bil zaradi občinskih volitev. Kaj ne da g. Skala. Prvič si je stvar zelo k srcu jemal, kako bo zdaj, mi še ne vemo, vemo pa kaj bodo mislili od njega okoličani, ki ga žive. Pred tremi leti se je pridružil, da ne gre nikdar več na volišče, če tudi sto let živi in če mu tudi roka odgnije. Mož obljub. Sto let še ni star, roka mu še ni odgnila, a Skala je vendar volil liberalca Vilfana, od katerega ljudstvo ničesar ne pričakuje. Tako je trgovec Skala, ki je poleg tega znan kot nemškutar, pokazal, da ne mara za ljudstvo. Dobro, če on ne mara za ljudstvo, kaj bi ne bilo neumno, ako bi se mu vsiljevali.

g Košir ni nemčur, saj je Sokol, tako zagovarjajo liberalci žlajtarja. Toda, kar smo trdili, tudi lahko dokažemo. Koschier je nemčur: 1. Kot Kamničan se je pisal Košir, ko pa se je preselil na Dunaj, je spremenil svoje ime Janez Košir v Johann Koschier in tako se podpisuje še vedno, tako je pisano tudi na tabli na njegovi prodajalni. 2. Imamo v roki slovensko listino, pod njo pa se je podpisal popolnoma razločno Johann Koschier, kar vsak dan lahko dokažemo. Taki Slovenci so Vilfanovi volivci! Take može nadalje voli kamniški Sokol v odbor! Škandal! Od koga pa živi Koschier? Zopet od kmeta, proti kateremu pa sam vedno nastopa pri volitvah.

Bohinjske novice.

g Občni zbor kmetijskega društva se je vršil 1. marca v društvenih prostorih. Udov je 378. Prejemkov: 174.213 K 98 v.; izdatkov: 174.068 K 72 v. Čistega dobička se je izkazalo 1.737 K 72 v. Za celih 1.200 K več od lani. Pa se še dobijo zabavljači, ki trdijo, da društvo razpada. Številke govore.

g Krava poginila je minoli teden posestniku Užmanu iz Češnjice. Škoda je zelo občutna, ker je bila žival najlepša v hlevu.

g Snega je po gorah, na Praprotnici in drugje nad 1 meter, pa je 7. t. m. še snežilo in danes gre tudi v dolini kar nepretrgano.

g Izobraževalno društvo je imelo v nedeljo zopet svoj shod, ki se bo vršil redno vsak mesec. Do sedaj so se parkrat opustili zaradi velikonočnih izpraševanj. Predavala sta tudi dva mladeniča.

Iz raznih krajev Goreniske

g Iz Št. Jurija pri Kranju. Ker se zadnjič vsled zadržka pri c. kr. okrajnem glavarstvu ni mogla vršiti napovedana veselica za dan 23. svečana, se vrši ista gotovo dne 19. t. m. na sv. Jožeta praznik popoldne po litanijah, s sledečim sporedom: 1. M. Vilhar: »Slovenac i Hrvat«. 2. »Kmetov stan, najtežji stan«. Deklamacija. 3. Fr. Ferjančič: »Venček narodnih pesmi«. 4. Iv. pl. Zajec: »Poputnica hrvaškoga doma«. 5. »Prišla je miška«. Narodna. 6. M. Vilhar: »Hajd junaci«. 7. Srečolov. — Vse pevske točke poje društveni moški zbor. Ker je čisti dobiček namenjen za napravo novega odra za igre, vabi s tem odbor vse ude in prijatelje našega društva, da se v obilnem številu udeležijo te naše veselice.

g Naša hranilnica in posojilnica je imela v letu 1907. skupnega prometa okroglo štiristo dva tisoč kron. Denarja se je vložilo stopetindvajset tisoč, posodilo pa se ga je šestinštirideset tisoč kron. — Ker ima posojilnica jako veliko denarja naloženega, zato daje posojila pod najugodnejšimi pogoji in bi bilo torej res nespametno, ko bi kdo drugje iskal denarja, ko ga ima doma tako ugodno na ponudbo. — Definitivno nastavljen je sedaj pri nas kot učiteljica gospodična Amalija Kečelj. Ker ima gospodična res zmožnosti in veselje za svoj stan, ji ob tej priliki častitamo k njenemu hitremu napredku in ji želimo, da bi imela še v bodoče take uspehe v šoli, kakor dosedaj.

g V Cerkljah pri Kranju ima v nedeljo ob 3. uri »Kmečka mlekarja« redni občni zbor. Obenem bo predaval gospod Legvart iz Ljubljane o mlekarstvu. Udje, udeležite se občnega zbora in predavanja v polnem številu!

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

Šmartno. Ko je predzadnji »Domoljub« obljubil, da se bo pečal v drugi številki z neumnosti nekega »Narodovega« dopisa, so bili zadnji petek vsi liberalci pokoncu, kot bi bil pustni torek. Vsak je letal za »Domoljubom«, kaj bo povedal. Pa ni bilo — nič. Ne, »Domoljub« je zviti fant, ki vodi liberalce za nos. Pa kaj naj tudi pove, ko že pregovor pravi, da z neumnostjo se še bogovi zastonj bore. Ne na ljubo liberalcem, ampak našim somišljenikom v zabavo, hočemo navesti par stavkov, da bodo vedeli, kaj morajo dandanes

vse še liberalci verjeti, če hočejo še napredni ostati. »Narod« piše iz Šmartna: »Dekan Rihar . . . je skoval neko društvo »Kmečka zveza«, ki bi se bolje imenovala mežnarska zveza, ker je poleg 9 podružniških mežnarjev le še par duševnih revčkov . . . In sedaj je dve nedelji napravil volivni shod, seveda je bil zavoljo pičle udeležbe nevoljen in je pihal v jezi in stresal jezo nad brezbožnimi učitelji. Šam vsemogočni Šusteršič, ki je prišel v Šmartno, ga ni mogel potolažiti. In v nedeljo je pol ure rohnal pri pridigi ter zaklinjal ljudi, naj pridejo vsi na volišče . . . Može, ki hodite v cerkev, ste v »Kmečki zvezi« in ste bili na shodih, ali niso res neumni liberalci, če pričakujejo na te stvari kakega odgovora?! Nam je to zadosti! — Omenjamo še eno stvar iz dopisa. Nesramno napada tudi gospoda tovarnarja Fr. Knafliča. On je po mišljenju liberalcev, a vendar toliko možak, da neče požreti precej vsakega »farja«. V Šmartnem je pa samo tisti pravi liberalci, kdor požira »smrdljive farje«, kakor se blagovoli izražati Demšarca. Mi ne bomo branili gospoda Knafliča, ker ni pristaš S. L. S., rečemo pa, da če bi ne bilo v Šmartnem Knafliča, bi vsa liberalna stranka ne imela še za sol ne za na močnik. On jo s svojo veljavo, pa tudi z denarjem pokoncu drži. V zahvalo ima pa ta napad. To je tudi liberalce iztreznilo, zato so si vsi »Narodovi« sotrudniki dali napraviti uradni »cajgnis«, da so nedolžni krvi tega pravičnega. S tem smo končali.

Litija. »Domoljub« je poročal o občinskih volitvah. Pri tej priliki je rekel »Slovenec«, da je gospod župan slepo orodje v Svetčevih rokah. Tako nekako je bil smisel. Tega sploh reči ni treba, ker to ve vsak Litijčan. No, in te besede so zbudile njegovo visokost županovo, da je pod nek surov dopis v »Narodu« dal svoje ime in podpis. Tako surovega dopisa že leta in leta nismo brali. In to naj bi pisal 18letni župan in cerkveni ključar Damjan? Tega ne verjamemo. Tudi bi lahko stavili tisoč kron, da ne razume polovice tega, kar je podpisal. »Oče, odpusti jim . . .« — Zato ne odgovarjamo nič, rečemo pa, da je ta odgovor najbolj sijajna priča, da je župan napredne Litije celo v odgovorih — odvisen!

Iz Višnje gore in okolice. Višnjegorska župna cerkev je dobila lep kip žalostne Matere Božje. Ta kip je bil več časa razstavljen v oknu »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani in je že tam vzbujal pozornost mimogredočih. Podstav je napravil kipar Pengov. Bog povrni darovalcema J. Gerčmanu in T. Dremelj in spolni njih namen! — Dne 17. svečana sta praznovala zlato poroko zakonska Jože in Marija Rupnik, meščana iz Višnje gore, v družbi svojih otrok, vnukov in sorodnikov, ki so celo iz Merana pohiteli v prijazno Višnjo goro. Med klenkanjem zvonov so se svatje podali iz lepo ozaljšane hiše v mestno cerkev sv. Ane. Med sveto mašo sta zlatoporočenca prešla sveto obhajilo in veselo preživela v družbi svojcev ta spominski dan. »Več nas je danes kakor pred petdesetimi leti,« je rekel še čili starček. Bog mu daj še mnogo srečnih let! — Volili smo

dobro, iz vse župnije ni ostalo niti dvajset volilcev doma. Pa tudi v mestu smo se pokazali na dan, in gotovo bi nas bilo še več, če bi imeli postavljenega kandidata. — Naša posojilnica je razposlala svoje poročilo. Iz njega povzamemo, da je imela 815.455 K 98 h prometa. Hranilnih vlog ima 618.385 K 42 h, posojenih pa 544.710 K 38 h. Njen namen je razviden iz danih podpor. Darovala je za podporo kmetijstvu 1100 K, cerkvi 800 K, za podporo po toči in drugih nesrečah 305 K, za farno knjižnico 200 K, za požarno brambo 150 K, za zavode in šolarje po 100 K, bolnišnici v Kandiji 40 K, dijaški kuhinji v Novem mestu 30 K in zavodu sv. Nikolaja v Trstu 20 K. — O premoivanju goveje živine je bilo že brati v »Domoljubu«, ni bilo pa še brati, da je napravila s pomočjo kalisindikata in deželnega odbora poizkusno gnojenje z umetnimi gnojili, katerih je v ta namen razdeliti brezplačno en vagon. Čuje se, da se namerava še drugače podpirati kmetijstvo, o čemur poročam, ko natančneje izvem. — Na Debečem bi radi napravili zasilno pot v Zatičino, obračajo se na vse strani za podporo, pa nikjer ni nič. Pravijo, če pomagamo, da se popravlja in vzdržuje litijski most čez Savo, bi tudi bilo pravično, da se nam odpre v pomoč katero blagajno. In prav imajo! Pa zares pota v našem okraju bi morala biti pač drugačna.

Iz Zagorja.

d Sedemdesetletnico je obhajal v domačem krogu dne 23. februarja vpokojeni nadučitelj g. Cerin. Bil je tukaj dolgo vrsto let za učitelja, nekaj časa tudi nadučitelj, ter je bil splošno priljubljen. Bil je vseskozi vrl, krščanski mož. V mlajših letih se je moral boriti z bomo plačo, vendar je kljub vsemu temu prav dobro vzgojil in preskrbel več sinov in hčera. Med drugimi je en sin duhovnik, g. knezoškofijski tajnik v Ljubljani, eden pa vojaški kapelnik v Pešti na Ogrskem. Od lanskega leta je stari gospod večinoma bolehen. Želimo mu, da bi kmalu okreval in užival zasluženi počitek še nekaj let.

d Bogat je bil pri nas predpust na oklicih, 29 jih je bilo; po neveste pa so šli ženini po večjem v tuje fare.

d Poročil se je med drugimi tudi učitelj topliške šole, g. Matija Pelko z gospodično učiteljico Pavlo Šusteršič iz Ljubljane.

d Kandidatu Čobalu je odjedel zadnjič tiskarski stroj pet glasov. V Kotredežu je namreč dobil šest glasov, ne pa le enega, kakor se je zadnjič pomotoma tiskalo. Toliko resnici na ljubo.

Iz ribniške doline.

d Volitev v mestni skupini Kočevje-Ribnica je bila po zaslugi liberalnih kričarjev v Ribnici precej burna. Ti ljudje imajo mir in slogo zmiraj na jeziku, kadar upajo od »miru« in od »edinosti« kaj profitirati. Najraje bi, da bi mi zmeraj molčali in jih pustili, da delajo, kar bi hoteli. Tudi pred temi volitvami so se lizali okrog nas z mehom namazanih jezikov. Pomislite! Ob volitvah v kmečki skupini so na vso moč delali proti krščanski stranki, zabavljali čez »farje«, kar se je dalo, lagali in obrekovali, da se je kar kadilo, — komaj tedaj pozneje pa pošljejo nekaj mož naravnost v župnišče agitirati za voditelja starih in mladih liberalcev, za skozinsko liberalnega Višnikarja. To se pravi, norčevati se iz ljudi!

d Naša stranka je bila takoj na jasnem, kaj bo storila, ko smo zvedeli za Egerjevo in Višnikarjevo kandidaturo. Ne prvega, ne drugega bi ne šli voliti nikoli za vse na svetu ne. Eger je nemiški odpadnik, Višnikar slovenski liberallec. Da ne bomo volili Egerja, je bilo jasno, da pa nismo volili Višnikarja, so bili ti vzroki: 1. ker je liberallec zmeraj bil in zmeraj bo; nikoli več bi ne bili mogli stopiti v boj proti trškemu liberalizmu, ki ga Višnikar vodi, ko bi ga bili šli voliti; nikoli več bi ne bili mogli delati proti liberalnim težnjam tega zvitega lisjaka; vedno bi nam naši lastni somišljeniki očitali: kaj delate zoper njega, saj ste ga sami volili! 2. Višnikarja nismo šli voliti, ker je bilo popolnoma gotovo, da hočejo liberalci zaradi bližajočih se občinskih volitev samo glasove šteti, koliko jih imajo zanesljivih. Sami zdaj pišejo v »Narodu«, da so vedeli, kako bo Višnikar imenitno pogorel, čeprav so se med agitacijo ustili, da bo zmagal. In vseh 83 glasov zdaj v »Narodu« proglašajo za liberalne, ne povedo pa, koliko je med temi naših, ki so se jim vsedli na lim ali pa so jih s surovo silo primorali, da so šli na volišče. Poprej so se lagali, da se gre za vero in za slovenstvo, tri dni po volitvi pa so po pravici povedali v »Narodu«, da se je šlo za liberalizem.

d Tržani lepega in ponosnega ribniškega trga, kar Vas je dobrih in zavednih! Malo Vas je sicer odločno krščanskih, kakor so pokazale te volitve, toda nekaj Vas je vendar, in v resnici jih je še več, a so se pri teh volitvah zaradi ljubelega miru udali liberalnemu pritisku. »Narod« piše, da je Ribnica liberalna, ali boste mirno prenesli to psovko? Liberalci pišejo, da pride čas, ko se narod (to ste Vi!) otrese »teh elementov« (namreč duhovnikov)! Pravijo torej, da pride čas, ko boste duhovnike pregnali, odkoder so prišli. Ali ni že zadnji čas, da si take besede prepoveste enkrat za vselej? Ali ni že zadnji čas, da zatrete to gadjo zalego, ki jo redite na svojem srcu?

d Pravo barvo so liberalci pokazali šele po volitvah. Pred volitvami se z barvo niso upali na dan, da ne bi pošteti in dobri ljudje spoznali, kaj nameravajo. Takoj po volitvi pa so se spravili na delo. Napadali so naše ljudi pri belem dnevu s kolci in s kamenjem. Kaplanu Orešku so zagrozili, da ga ubijejo, če se prikaže na trgu. Gospodu dekanu in kaplanu Orešku so ponoči razbili okna. — Torej tako! To je liberalna svoboda! Bolj po pravici niso ti ljudje še nikoli govorili, kakor so govorili s to podivjanostjo. Okrog našega dobrega gospoda dekana so se ti hinavci zmeraj lizali in se jim lagali s svojo potuhnenostjo. Toda gospod dekan bodo čez par let, če jim Bog ohrani ljubo zdravje, obhajali že svojo zlato mašo, službovali so že tu in tam po Kranjskem, tudi v takih krajih, kjer je bilo kaj liberalcev, a še nikjer jim niso pobili oken, kakor tukaj v Ribnici. Ali je to plačilo za brezštevne dobre in usluge, ki ste jih dolgo vrsto let prejeli od gospoda dekana, Vi hinavski pobeljeni grobovi? Taka je Vaša hvaležnost! Kakoršna hvaležnost, tak značaj! Pošten človek Vam ne more verjeti nikoli več!

d Trlje važnejši grobovi. Dne 8. preteklega meseca smo pokopali g. Andreja Peterlin, po domače Poljanca, gostilničarja, trgovca in tovarnarja v Ribnici. Pokojni gospod je bil mož-poštenjak od vrha do tal. Tuintam je sicer pri volitvah rad potegnil z liberalci, ker je bil z njimi v kupčijskih zvezah, a po življenju in po mišljenju je bil odločno pristaš krščanske stranke. Zadnji čas je bil tudi cerkveni ključar. Pred smrtjo je poklical k sebi svojega naslednika v gospodarstvu, zdaj še mladoletnega sina Filipa, mu podelil očetovski

blagoslov, ga prekrizal in prosil, naj mu obljubi, da se bo v svojem življenju vedno držal katoliških načel in katoliške stranke. Tako umrje resnično veren mož in poštenjak! Bodi mu blag spomin! — Dne 16. februarja je mladeniška Marijina družba k zadnjemu počitku spremila svojega sobrata Janeza Arko iz Dan. Fantje iz Bukovice in iz Dan so poskrbeli, da je bil pogreb res prav veličasten. Fantom čast, rajniku pa večni mir! — Dne 20. februarja smo pokopali še mlado gospo Nežiko Zupančič z Jurjevice. V življenju je bila precej liberalna, bolezen jo je pa spametovala, da je umrla prav mirno in vdano v voljo božjo. Pred nekaj meseci ji je umrl soprog. Zapuščata pet nepreskrbljenih otročičev. Bog se jih usmili!

d Zlata poroka. V Sodražici sta 19. februarja praznovala Urh in Helena Vesel zlato poroko. Ženin je v 78., nevesta pa v 79. letu. Kljub visoki starosti se oba še prav dobro počutita. Zlasti ženin, ki ve veliko povedati iz svojih vojaških let, katere je kot korporal preživel v vojskah na Laškem, je še tako čvrst, da nihče ne dvomi, da bo, ako ga nevesta ne zapusti, čez deset let biserni ženin. Ginljiva je bila cerkvena slavnost, ko sta si po 50 letih vpričo svojih otrok in vnukov zopet podala desnici, kateri je ovila mašniška štola. Imata tudi že pravnuke, ki se pa zaradi velike luže, ki jih loči, lepe slavnosti niso mogli udeležiti. Po poroki sta svate pogostila na svojem domu, kjer se je ob raznih napitnicah razvila prav živahna zabava. Pri teh napitnicah ni bilo druge nesreče, kakor ta, da se je nekemu govorniku zareklo, da jima je voščil mesto biserne poroke — biserno pokoro. Tudi ta je nekaj vredno. Bog ga usliši za eno ali drugo! — Zlatoporočenca sta velika dobrotnika ubožcev, cerkva in drugih dobrotelnih naprav.

d Iz Lašče. Sedaj, ko je volivni boj končan, se lahko z veseljem ozremo nazaj. Rusov slavnih shod je nam neizmerno koristil. V svojem listu se je bahal, da je bilo do sto njegovih pristašev na shodu. Na dan volitve pa je dobil Rus v Laščah celih 19 glasov. Rus, kam se je pa izgubilo ostalih 81? Morda ste jih pa res na potu v Turjak zgubili? Tega dneva Rus ne bo pozabil. Sam je dejal, da v Lašče nikoli več. Merhar pa se je za peč skril in tožil: Nikoli več nikamor, rajši bi dal tisoč, kot na ta shod šel. Sam je dejal, da se z Rusom ne strinja, ker je on zaletel. To so slišali naši možje. Mi pomilujemo g. Merharja, da je postal Rusova žrtev. Upamo, da je sedaj spoznal, da so ga liberalci samo za norca imeli. Našim možem pa lepa hvala, da so prišli na shod.

d Iz Dobropole. Naše tri občine (Videm, Podgora in Kopolje) so dale pri volitvah našima kandidatoma 290 glasov. Rusa ni bilo nobenega. Poslal je za svoj shod 15 vabil, pa čisto zastoj. Slava našim možem, ki so prišli skoraj do zadnjega na volišče. — Poročil se je te dni Anton Jakopič, predsednik izobraževalnega društva, z Marijo Mencin iz Kopanja. Častitamo!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Šmarjeta — sicer molči, pa se vendar skozi in skozi dobro drži. Pri vsaki volitvi se naši možje izkazujejo odločne pristaše S. L. S., za kar jim gre vsa čast! Tako daleč smo prišli, da se nasprotniki niti zraven več ne upajo; kar doma ostanejo, ali ta čas po krčmah popivajo in med seboj zabavljajo zoper dobre farane! Pa poznamo se predobro, le nikar naj se ne hlinijo! Izobraževalno društvo je storilo korak naprej. Dobilo je svojo knjižnico, ki skoraj gotovo ni najslabša med svojimi sestrami in ki deluje od Novega leta sem. Knjig sta največ darovala g. župnik in

tačasni tajnik društva in drugi dobroti ljudje. — Mladi fantje pa se z veseljem udeležujejo ob nedeljah popoldne pevskih vaj. Ko se bo 25. marca obnovila mladeniška Marijina družba, nameravajo se nastopiti. Naj le ne izgube poguma, naj se ne zmenijo za zabavljače! — V zadnjem česu smo začeli resno misliti na podaljšanje farne cerkve. Apna je itak že skoro dosti pripravljenega. Zdaj pripravljamo drva, da bomo opekli doma žgali. Hvala Bogu, da so ljudje splošno dobri, da radi pomagajo. Nekateri vlačijo iz gozdvov na prosto, drugi vozijo v Šmarjeto. To vam ponosno korakajo ob polnih vozovih in pokanje bičev odmeva daleč okrog! Bog in sv. Marijeta jim bosta poplačala! Naj ostanejo stanovitni in naj se nikar ne ozirajo na pikanje in nasprotovanje nekaterih, ki niso močje! Da bi se preje nabrala potrebna svota za pokritje stroškov, napravila se je nekaka bratovščina. Udje plačajo letno eno kronco; vsak prvi petek se opravi za nje pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom sv. maša in po vsaki pridigi se za nje moli. Še bolj ustreže, če kdo več dá. Prosi se, da bi se dobre duše nas spomnile tudi drugodi in nam poslane kake kronce. Vsak dar bo hvaležno sprejet! — Nazadnje naj bo omenjeno, da je občno zanimanje vzbujala poroka 78 let stare neveste in malo mlajšega ženina Toplišček. Vsak po pravici misli, da bosta že hudo stara, če bosta še toliko let živel, kot sta že! Bog vé?

d V Radečah pri Zidanem mostu hodijo trumoma povpraševat po vjetem lisjaku, ki ga omenja »Domoljub« na strani 154. Pisatelj onih vrstic je bil ali sam potegnjen, ali pa je on nas nalašč potegnil. Dognalo se je namreč, da lisjak ni bil rjavi gozdni Malaec, ampak mlad, al bel Evropelec, ki je pa v resnici debel, še najbolj menda za ušesi. Dognalo se je dalje, da hodite dve posledici njegovega nočnega lisjakovanja v šolo, zadnji njegov sprehod pa, da bo ostal brez zlih posledic za druge, ker se je neprevidno in prezgodaj vjel v zanke; njemu samemu pa zna škodovati, kajti vjet je in si ga za majhno ceno 20 vinarjev lahko hodimo ogledovati.

d Iz velikolaške okolice. Grebenčeva posojilnica v Velikih Laščah zopet nabija plakate, na katerih prosi, da bi se je kdo usmilil in ji prinesel kaj denarja, kajti v svoji blagajni čuti veliko sušo. Rajši naj piše Benediku v Ameriko, da ji kaj pošlje, ako ji trda gre. Zanimiva je zgodovina teh plakatov. Prišel je k Grebencu neki G. prosit posojila par sto kron. »Radi bi ustregli, pa kaj, ko je blagajna prazna,« je dobil odgovor. Pa modra načelnikova glava si zna pomagati iz zadrege. Natiskati dá plakate, da obrestuje posojilnica hranilne vloge po 4 1/4 %, češ, to bo že koga nagnilo, da nam prinese denarja in nas reši iz zadrege. Sicer si pa zna ta posojilnica pomagati tudi na drug način. Ako se kdo oglasi za večje posojilo, izplačujejo mu je v obrokih, tako da pride prihodek v nekaj mesecih srečno do tistih par sto kronic, za katere je prosil. Je res hudo, če je revščina pri hiši!

d Iz St. Vida na Dolenjskem. Podružnico sv. Urha v Vel. Gabru je doletela velika izguba. Dne 2. t. m. ravno na pustni dan umrl je ondodni župnik č. g. Mihael Bogulin, ki je kljub visoki starosti in bolehavosti vendar še prav vestno izvrševal svojo duhovniško službo. Pokojni gospod je bil rojen 5. septembra leta 1831. v Leskovcu in je bil posvečen v mašnika leta 1861. Kot duhovni pomočnik je služboval na Trati in v Žužemberku, kot župni upravitelj v Polomu, kot župnik v Ajdovcu in nekaj časa v Šmarjeti, odkoder je prišel leta 1906. kot vpokojeni župnik v Vel. Gaber. Že vso letošnjo zimo je tožil, da ne more spati,

ker ga hoče zadušiti. Zato je včasih prečul cele noči in molil. Tudi noč pred svojo smrtjo je večidel vso prečul. Pustni torek je po navadi maševal in se nato peš napotil v spremstvu dveh mož v dobre pol ure oddaljeno Radohovo vas, kjer je bil ravno letni sejm. Gredoč je izpraševal navzoče, kam naj se obrne, ko prično podirati staro cerkev in je pogovor po stari navadi osolil s kakim dovptim. Prišedši na sejm, se naenkrat ustavi, zavpije in se zgrudi mrtev v naročje okrog stoječih mož. Zadel ga je mrtvoud. Truplo je bilo še isti dan prepeljano v Vel. Gaber in 4. t. m. slovesno položeno k večnemu počitku. Sprevod je vodil č. g. Mihael Trček, dekan v Šmarji, ki je imel ob tej priliki tudi gniljiv govor. — Ne bilo bi prav, če bi ne omenil na tem mestu nekaj potez iz značaja tega blagega moža, ki si je pridobil srce vsakogar, ako je imel priliko le enkrat občevati z njim. Bil je izvanredno dovpten. Kot mož malone 80. let povedal je v družbi vedno katero pošteno za smeh in pri tem ga ni ovirala niti bolehavost niti visoka starost. Vsakdo se je čudil njegovi duhovitosti in živahnosti pri teh letih. Od narave postrežljiv, bil si mu vedno dobrodošel gost. Rad je pripovedoval o svojih dogodkih iz življenja in to tudi po trikrat pri isti priložnosti, ker spomin ga je precej zapustil. Čemur se je vsakdo čudil, je bilo pri pokojnem gosp. Mihi to, da je bil tudi v svoji visoki starosti vsestransko delaven. Moriamur in armis — umreti hočem pri delu je imel navado večkrat reči. In res, delal je gosp. Miha do zadnjega. Maševal je sleherni dan, zadnjo nedeljo je še bral pastirski list, rad je tudi spovedoval, če ga je kdo zahteval. Tudi za pošteno politiko je imel ranjki gospod posebno smisel. Pridno je prebiral poštene časopise, jih ljudem priporočal in jih tudi mnogim za svoj denar naročal. Posebno rad je podpiral dobredelne naprave. Zlasti vnet dobrotnik je bil afriškimi misijonom, in se jih je tudi v oporoki spomnil z izdatno svoto. Revez ni šel nikoli prazen od njegovega praga. Zadnji čas poslal je v vse one fare, kjer je kdaj služboval, lepe podpore za reveže. Njegova ponižnost, pa tudi odločnost, ako je bilo treba, ga je vsakemu priljubila, kdor je kedaj z njim občeval. Škoda, da ga je smrt zgrabila tako nenadoma, ker storiti je nameraval še marsikaj dobrega. »Bogat nočem umreti«, to je bila večkrat njegova govorica. Sploh je bil pokojni gospod Miha bogat na lepih čednostih in vrlinah. Če tudi nenadoma, umrl ni nepripravljen, ker uravnano je imel vedno svoje življenje po divisi: Pri vseh svojih delih spominjaj se smrti! Naj torej počiva v miru blagi gospod in naj ostane v pobožnem spominu vsem, katerim je storil kaj dobrega. — Za Mohorjevo družbo oglasilo se jih je letos v naši župniji samo 466, toraj 20 manj ko lansko leto. Kje tiči vzrok? — Novo učiteljico za 3. razred smo dobili s pričetkom marca v osebi gdčne Ljudmile Abram. G. učitelj Pibrovce je odšel v Javor nad Škofjo Loko in je tam prevzel mesto šolskega voditelja.

d Loškopotoški možje na Hrvaškem. Kako živo se zanimajo možje in fantje iz Loškega potoka za domačo politiko, kaže nam pismo, ki smo je prejeli iz Vrbovca na Hrvaškem od vrlega Potočana. Pismo se glasi: Letošnje deželnozbornske volitve na Kranjskem so tudi nas začasne hrvaške Potočane dokaj živahno vzbudile. Tu nas je kakih 15 volivcev, vsi kot skala za S. L. S., toda žalibog, da se nismo mogli vdeležiti volitve in dati svoje glasove našima vrlima možema Bartolu in Jakliču. Ravno ko smo rezali po dolgem hlođ, debel, da ga ne pomnijo kranjski hrvatarji in se pogovarjali o volitvi in pričakovali kakega po-

ročila, kar nam dojde od nekega vrlega moža sledeče: »Mi stojimo, nasprotniki leže. Zivijo!« Spominjali smo se tudi našega vrlega gosp. kaplana potoškega, ustanovitelja izobraževalnega društva »Tabor«, ki je gotovo mnogo pripomogel, da se jih tudi v Loškem potoku tako lepo število ni udalo Rusovi strahovladi. Našima vrlima poslancema častitamo k splošnemu zaupanju in jima želimo obilih vsprehov v vzvišenem poslanskem poslu, propalima kandidatoma. Rusu in Merharju, pa priličen kotic, kjer naj mirno ždita in s svojo kandidaturo za vselej potihneta!

d Iz Loškega potoka. Društvo »Tabor« je na pustno nedeljo prvič začelo z zabavnim delom. In prvi nastop se je prav dobro obnesel. Tako poln in raznoličen spored! Za pozdravom, s katerim je v imenu društva mladenič pozdravil navzoče, je nastopil mešani zbor s tisto lepo »Oj z Bogom ti planinski svet!«; nato je domača dekle deklamovala pesem o »Hudi ženi«, ki je z vsebino in prednašanjem zbudila obilo smeha. Izvrstno pogodila! Lep talent! Nato je pa zopet dve pesmi zapel mešan zbor. Ponosni smo na take pevke. Čast jim! Solistinja je izborna! Koncem pa še lepa igra: »Jeza nad petelinom in ke« je zbudila obilo smeha in zabave. Krepeko in zavestno je nastopila Marjana, ki je pokazala svojo spretnost tudi kot igralka, neugnane dekletke so se s svojim korajžnim nastopom vrlo obnesla, in naša dekleta so pokazale le, da botra Katra, ki se ni dala spraviti v zadrego od sitnih dekel. Zares, prav dobro se je igra obnesla, in naša dekleta so pokazale le, da so kaj zmožne za igre in pa krepek in korajžen nastop. Čast jim! Želimo jih zopet kaj kmalu videti na odru te in še druge! Pri srečolovu in lstanti smo se kaj dobro zabavali. Vsi smo bili zadovoljni, tudi če nismo nič dobili in zlstirali. Lep popoldan! Društvo pa si ima častitati, da se mu je prvi nastop tako lepo posrečil. Tudi blagajnik je prav zadovoljen. Le krepko naprej! — Slavna dela »slavnih mož«. Bukve se pišejo o možeh, ki so doprinašali velike reči in slavna dela. To berejo njihovi potomci in občudujejo te velike moze. Oh škoda bi bilo, da bi se pozabila tako slavna dela, kakor se pri nas gode in jih doprinašajo naši gospodarski! Gosp. urednik, natisnite jih, da se ne poizgube. Evo jih: I. poglavje: Močno so se trudili naši gospodarski, da bi vsaj enkrat zmagali pri volitvah. Al' le kako dobit glasov?! Prigovarjali so možem, da naj potegnejo z njimi, pa kar ni šlo, moze se niso dali pregovoriti. Če beseda ne pomaga, bomo pa kaj drugega poskusili, tako so si mislili. In glej spaka! Novo sredstvo so iznašli in ga junaško tudi porabili. Ker naš vrli pristaš Levstik (T. 30) jim le ni hotel biti kontent, da bi z njimi volil, so ga poklicali pred se in mu prebrali strašno obsodbo: Ker se sam ne vdaš, zato te danes javno vržemo iz sorodstva, kar nič več ne smeš pod streho svoje zlahte, svak te zavrže, stric, bratranec, vse te zavrže, ker z nami ne voliš, ja še iz občine te izločimo, se oglasi mož-korenjak. Strašna obsodba!! Zlahto izgubiti! A naš vrli Levstik se ni zbal tega prokletstva, ni se vdal, volil bom po svojem prepričanju, ne po vaši komandi, tako jih mož zavrne. To je mož, na katerega je ponosna naša stranka. Ni učinkovalo to novo sredstvo pri gosp. Levstiku, zato so poskusili pri g. Turku (Ml. 20). Tudi tega so vrgli iz zlahte! Pa vrli mož pravi, da mu kar nič ni žal po taki zlahti. Ne, ne, gospodje gospodarski, možje S. L. S. so res moze stanoviti in s prepričanjem! No ali ni to delo slavnatih al' ne slavnih mož!

d Iz Leskovca. Izobraževalno društvo v Leskovcu je priredilo na pustno nedeljo v pro-

starih g. Lavrinška predpusno veselico, katero je na pustni večer ponovilo. Na vsporedu ste bili šaloigri: »Kmet in fotograf« in »Krcmar pri zvitem rogu«. Šaloigrama je sledila deklamacija Ant. Hribarjeve pesmi: »Huda žena«. — Igralci so dobro izvršili svoje vloge in izzvali mnogo smeha pri občinstvu. Čast jim! —

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n **Umrli** je dne 29. febr. na Slapu pri Vipavi učenka 3. oddelka Frančiška Volk. Bila je tiha in pridna deklica. Dolgo je bolela, dokler ni omagalo njeno šibko telesce. Trpela je veliko in vdano. Pogreb je imela zelo lep. Krsto je nosilo šest belo oblečenih šolaric, Frančinih součenk, tri druge so pa nesle pred krsto lep venec. Pogreba se je udeležila tudi vsa šolska mladina s svojim gosp. učiteljem.

n **Napredek**. V štursko župnijo hodi letos 51 »Bogoljubov« in 42 »Domoljubov«. Tudi hranilnica lepo napreduje. Promet je znašal 355 tisoč kron. Tudi veselica dne 2. febr. se je izborna obnesla. Dvorana je bila natlačena polna. Prostori so postali premajhni, trebo bo misliti na večje. Tudi po drugih župnijah se živahno gibljejo. Na Slapu so imeli letošnji zimski tečaj štiri predavanja ob obilni udeležbi, dve predavanji pa še bosta. Tudi se je pridno bralo in gojilo petje. Dalje so imeli veselice letos na Colu, v Budanjah, v Št. Vidu in v Vipavi. Le tako naprej! Delo krepki, lenoba mori. Z Bogom za slovensko ljudstvo!

n **Liberalčeva nezgoda**. Na Slapu so ob zmagi Lavrenčičevi kurili naši kres. Priteplo pa se je zraven neko liberalče iz Budanj in zaklicalo: »Živijo Kajetan!« Kakor hitro pa je to izreklo, padlo je znak v globoko jamo in začelo jokati in stokati in prositi pomoči. Naši so bili toliko usmiljeni, da so izvlekli vitezo-vega pristaša zopet na prosto. Ali pa je liberalče s tem ozdravelo, ne vemo. Najbrž ne. No, pa saj so še druge jame na svetu in kdor drugim koplje jamo, pade sam vanjo.

n **Oče Bratina** na Ustju bi bil skoraj zamudil volitev, potem je pa protestiral, da njegova stranka nima zastopstva pri volivni komisiji. Kako pravi latinski pregovor? »Sero venientibus ossa«. Kdor pride prepozno, gloje kosti. No, le potolaženi bodite, oče župan in vedite, da Ustje kmalu za vas tudi ne bo drugega kot kosti.

n **Zakaj je Kajetan tako globoko padel**. Merili smo glasovnico, dolga je 16 cm (za »cimpermanski« las se nismo zmotili) in račun je pokazal, da so bile Kajetanove glasovnice ravno za 97 m 12 cm prekratke, vrhu vsega tega so pa vipavski liberalci gospoda viteza dvignili še na rame, kar zneso zopet okoli 2 metra, torej je Kajetan padel skoraj 100 metrov globoko, ni čuda torej, da se je politično popolnoma ubil, kajti 100 metrov globoko pasti, to tudi za najhrabrejšega viteza ni — »špase«.

Idrijske novice.

n **Iz Spodnje Idrije**. Našemu »Bralnemu društvu« smo dali novo ime: »Katoliško slovensko izobraževalno društvo« in tudi pravila smo popolnoma izpremenili, ker so prejšnja pravila že preveč zastarela. Z novim imenom in z novimi pravili pa hočemo tudi dati društvu novega življenja. Po novih pravilih more biti član društva vsak katoličan obolega spo-

la, ki je dovršil 15. leto. Pristopajte torej k našemu društvu, zlasti še fantje in dekleta, ker v našem društvu boste dobili vsega, kar si želite: prave izobrazbe, dobrih knjig in časopisov, poštene zabave in odkritosrčnih prijateljev! — V pretečenem mesecu je priredilo naše društvo svojo veselico, pri kateri smo pokazali, da imamo v društvu izvrstne igralce, ki znajo tudi velike vloge dobro igrati. Igrala se je igra: »Čevljar«, ki je vzbudila veliko smeha in pri kateri sta izvrstno pogodila svoje vloge zlasti Blaž in dr. Lopnik. Tudi drugi niso zaostali. Čast našim fantom! — Imamo pa pri nas tudi neko novo žensko društvo »podpornih članic gasilnega društva«. Vsakdo ima pravico do ustanovitve takega društva, posebno pa še z dobrodelnim namenom in zato mi nismo prav nič proti temu, ako se že ravno ustanovi. Vendar malo čudno se nam pa vseeno zdi to novo društvo. Prvič zato, ker se same imenujejo podporne članice gasilnega društva. Čemu torej zato posebno podporno društvo? Ali nima mar gasilno društvo že samo v svojem društvu podporne članice in članke? In kar je tudi čudno, je to, da so bile nekatere teh članic že poprej podporne članice gasilnega društva. Torej so morale sedaj izstopiti izpod komande gasilnega društva, da so naredile svojo komando podpornih članic. Kako naj si to razlagamo? Tako, da niso bile zadovoljne z dosedanjim gasilnim društvom. Ali se jim je zdelo, da se njihov podporni denar prav ne uporablja, ali niso bile zadovoljne z odborom, ali kaj, vendar nekaj mora biti za tem.

n **Iz Zgornje Kanomlje**. Pri nas je dosedaj silno razsajala bolezen influenza. Ni je hiše, da bi ne bilo po več bolnikov. Vendar mi imamo veliko zaupanje v Boga, dasiravno nas je vse zapustilo glede naše revne ceste. V občinski seji v Spodnji Idriji dne 16. februarja se nam je obljubilo, da ne prejememo nikakoršne podpore za našo cesto. Zares lepo je to, občinski odborniki, razven kanomeljskih, vprašamo vas, ali mi ne plačujemo davka kakor vi, pa si upate tako govoriti. Ali se spodobi od mož, da tako govorijo, ki dobro vedo, da moramo tudi mi za novo šolo, ki nam ni v nobeno korist, žrtvovati veliko in še za druge naprave. — Tri ure dolg most. V Spodnji Idriji se je sklenilo pri občinski seji, da se ne bo od občine nič prispevalo za kanomeljsko cesto, razun mosta. Potemtakem bo moral biti most tri ure dolg. Prav je tako, že saj ne bomo gazili blata do kolen in vozili bomo tudi veliko lažje. Torej le dajte podporo, da naredimo ta most, mi že dolgo časa čakamo nanjo. — Pravijo, da se norčujete tudi iz nas, ki smo iz »zabite« Kanomlje. Bomo že govorili pri drugih občinskih volitvah, da ste nas tako sirovo napadali in da ste celo na javni državni cesti napadali naše može. Zato le počasi, možje, da se vam ne bo kaj zgodilo, kar vam ne bo všeč. Če boste tako delali, vam odkrito pove- mo, da se vam ne bo dobro godilo. Mi smo tudi svoje časti vredni, mogoče še bolj kakor vi, in svoje časti si ne pustimo vzeti tudi ne od spodnjeidrijskih občinskih odbornikov. Če znate zabavljati proti nam, pokažite, da znate tudi kaj narediti za nas, drugače vam bomo pokazali vrata.

n **Razveselili nas je dr. Krek** s svojim prihodom v Idrijo. Govoril je na shodu. Med njegovim govorom je delalo par socialistov neumne medklice, n. pr.: vse, kar je v Idriji storjenega, je dosegla socialna demokracija. Dr. Krek ga je dobro zavrnil, da je idrijska socialna demokracija to naredila, da varuje liberalno gospodarstvo v idrijski občini s tem, da ima zvezo z liberalci, — česar ni najti nikjer drugje na Kranjskem. Neki pijanec je

zaklical: Sram Vas bodi, ker niste v deželnem zboru nič naredili. G. govornik je začel točko za točko naštevati, a »ukaželjni« mož je prej zapustil zborovalnico. Dala se je vsakemu beseda; pa kaj je pomagalo? Če si pijanec trdi- tev še tako ovrge, jo je zopet pogreval. — Dr. Kreku smo za ta obisk in govor zelo hval- ležni.

n **Sredi teh bojev** je pa »Katoliška delav- ska družba« priredila predpusno veselico. Ugajale so pevske točke; orkester se zelo spopolnjuje. Igrala se je »Povišana najem- ščina«. Smeha ni bilo ne konca ne kraja, pose- bno nas je zabaval majorjev sluga. Želimo še večkrat take ali podobne igre.

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Kmečka hranilnica in posojilnica** za občino Postojna bo začela poslovati v četrtek od 9. do 11. ure. Vloge obrestuje po 4 1/2 %, posojila pa daje po 5 1/2 %. Možje, oprimate se svojega zavoda!

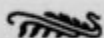
n **Dd Pivke**. Utonila sta v Pališkem napa- jališču dva brata šolarja: Leopold in Lorenc Česnik, ko sta se drsala. Svetila jima večna luč! — Dne 1. marca so dekleta Marijine dru- žbe iz Trnja in Klenka predstavljale sv. Cito. Igra se je prav izvrstno obnesla. Dekleta so umele vrlo dobro svojo nalogo. Klenski fantje trnske Marijine družbe so ponovili igro »Oštr pri zvitem rogu«. Tudi ti so v splošno zado- voljnost svojim vlogam zadostili. Mladenci in dekleta, le iščite v nedolžnem razveselje- vanju svoje veselje. Proč z razuzdanim ves- eljem, s pijanostjo in ponočevanjem! Tako boste pokazali, da znate ceniti pravo izobra- zbo. — Dragi »Domoljub«, moram Ti tudi spo- ročiti, kako napačno je sodil o nas glede vo- litve v deželni zbor umazana cunj »Notra- njec«. Bahal se je, da je vse v Trnji in Paličji za liberalnega kandidata. Evo: v Paličji so vsi volili g. dr. Žitnika in Drobniča, trije so ostali doma. V Klenku so vsi razun treh, ki so volili liberalno, volili dr. Žitnika in Drobniča, štirje so ostali doma. V Trnji so vsi volili dr. Žitnika in Drobniča, trije so volili liberalno, šest jih je ostalo doma. Časi so pri nas minili, ko so lju- dje lažil liberalcem verjeli. Upamo, da bode v naši občini št. Peter oživel kmečka zveza. Kmetje, stopite v zvezo! V skupnosti je moč!

— Potres smo čutili 1. marca pri nas na Pivki ob 3. uri popoldne. Bog nas obvaruj šibe po- tresa!

n **Iz Postojne**. Naši liberalci so res nena- sitljivi ljudje. Mislili smo, da bodo zadovoljni, da so v trgu zmagali, v kmečkih občinah pa tako grdo pogoreli. Pa, kakor vidimo jim je to premalo. Kakor ropar, ki preje svojo žrtev okrade, potem se pa še norčuje ž nje, tako de- lajo postojnski liberalci. Ko so nas preje okra- dli, se hočejo sedaj po »Slov. Narodu« še nor- čevati. Da, okradli ste nas! S silo ste vlačili naše može na Lenarčičev shod in jim tam pla- čevali za pijačo. S silo ste gonili na dva shoda, katera ste zadnji večer priredili naše ljudi ter tam sklenili, da se morajo nesti odprte glasov- nice na volišče. Podkupili ste pri gorenjem Burgerju enega naših volivcev, da ste mu zlo- žili 60 K. Govori se celo o nekem brezobrest- nem posojilu! In zadnje jutro! Sile, katero ste uporabliali zadnje jutro, te pa nam ni mogoče opisati. Od 6. ure zjutraj, vsi divji od zavžite pijače prcišnjega večera, ste divjali od hiše do hiše in res z vso silo zahtevali, da mož mora z vami na volišče. Pretilo se je nekomu, da bo moral patent plačevati, če bo hotel su- šiti meso! Pretilo se je nekomu, da ne bo dobil niti trohice dela, če bo volil z nami. Tako ste divjali do ure volitve! Ob uri volitve ste se pa vstopili pred vrata v volišče in s silo so vam

morali volivci kazati glasovnice, primeril se je celo slučaj, da je faliran študent s silo zamenjal volivcu glasovnico. Da ste spravili pa zadnjega volivca, ki ni rad volil z vami na volišče, porabili ste svoje vozove. Tako, s tako silo ste zmagali! Mi ubogim žrtvam ne zamerimo, saj se taki sili skoraj ni mogoče vstaviti. Vemo pa, da so tisti, katere ste na dan volitve tako osleparili, danes bolj naši, kot so bili preje. Mi bomo pa tudi svoje storili, da jih rešimo iz vaših krempeljev. Upamo, da se bomo prihodnjič drugače pogledali!

n Iz Dobračeva pri Žireh. Tudi pri nas se gibljeno. Imeli smo pred kratkim dva društvena pogreba. Umrila je mlada deklica iz Marijine družbe Marija Mlinar iz Sela. Družbenice so ji zapele na grobu lepo pesem v slovo. Umril je tudi Ivan Cankar, ki je bil član gasilnega društva na Dobračevi. Gasilno društvo se je udeležilo pogreba polnoštevilno. Tudi nad 100 članic gasil. društva se je v trobojnicah udeležilo pogreba. — Podporne članice gasilnega društva so priredile 16. febr. veselico v gostilni g. Frana Blažiča na Dobračevi. Ob tej priliki se je pokazala izobrazba našega takozvanega »Sokolskega društva«. Ker niti podporne članice niti udje gasilnega društva ne marajo za Sokole in Sokoliče, rujejo ti kar mogoče zoper gasilno društvo in se norčujejo iz njega članov in članic. Tudi na to veselico jih je prišlo nekaj nemir delat. Prišlo je tako daleč, da se bodo morali zagovarjati pred sodiščem. To je torej tista izobrazba, o kateri se toliko hvalijo. Tudi svoje sokolice so dobro izučili. Le tako naprej; vas bomo tem bolj spoznali. Udje gasilnega društva! Ali se spodobi potemtakem, da miobiskujemo veselice, ki jih prirejajo Sokoli, in jih sploh podpiramo? Ti ljudje so polni protikrščanske politike, pa bi radi svojo politiko zanesli tudi v naša društva, ki morajo biti strogo nepolitična! Proč od njih! Takim nobene podpore! — Občinske volitve se bližajo. Sokoli (med njimi v prvi vrsti jurist g. Kavčič, ki mesto da bi študiral v Pragi, doma politiko uganja) agitira na vso moč, da bi spravili v odbor, oziroma ohranili v odboru tiste, ki so jim sorodni po mišljenju. Ker se je teh ljudi zlasti v ravnini zelo veliko zaleglo, se je izdala za te občinske volitve parola: Hribovci skupaj! S take vrste ljudmi je treba pomesti iz občinskega zastopa. Mi, kar nas je v dolini pravega mišljenja, nismo sicer vezani, da bi volili po tem pravilu, kot se je izdalo. A četudi bomo volili v dolini, moramo imeti za strogo dolžnost, da volimo tudi iz doline le take može, ki gredo pri državnozbornosti volitvi in deželnozbornosti skupaj s S. L. S. Kdor bo drugače volil, ta je zatajil načela Slovenske Ljudske Stranke. Pogum velja. Res da jih je v dolini veliko, ki so nasprotni načelom S. L. S., toda zavedajmo se, da je to stranka, h kateri pripada ogromna večina slovenskega ljudstva. To nam mora dati pogum, da se ne damo ostrašiti od svojih nasprotnikov, četudi bi jih bilo slučajno več, kakor nas!

Drobtine.

Brez spanja. Na svetu živi nekaj vrst rib in žuželk, ki ne spé nikoli ali pa prav malo-krat v življenju. Nekatere ribe spe po pet minut vsak mesec. Dobe se pa tudi take muhe, ki ne morejo nikdar zaspati. Odmerjeno jim je zato le kratko življenje (muhe enodnevnice).

Neveste, ki sede na drevesih. Pri rodu Lalos v zahodni Kitajski je navada, da se

skrije nevesta na jutro poroke visoko med veje kakega velikega drevesa. Njeni sorodniki splezajo na spodnje veje, oboroženi s palicami. Zdaj pride ženin po nevesto. Po drevesu pleza navzgor, in nevestini sorodniki ga bijejo s palicami, dokler ne pripleza do neveste.

Volkovi na južnem Ogrskem. V semlinski okolici so se pojavili volkovi v veliki množini. Črede goveje živine napadajo pri belem dnevu. Volkovi so v okolici napravili že veliko škodo.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel scillae, to je izdelek, katerega zdravniki radi priporočajo.

Lyra-kolesa. Opozarjamo na današnji oglas tvrdke Ribard Ladewig v Prencclavi, ki pošilja na zahtevo najnovejši cenik o svojih izdelkih: kolesa, ure, ovočje, šivalni stroji itd.

Mož, ki je prinesel pipo (fajfo) v Evropo. Pred par leti so na Francoskem odkrili v mestu Saint Malo spomenik slavnemu mornarju Cartieru, ki je pridobil Francoski lepo deželo Kanado. Kadičci pa imajo še drug vzrok, da časte tega moža: on je bil prvi, ki je tobak in tobačno pipo prinesel na evropska tla. Iz Amerike je pisal takrat o ondodnih Indijancih to-le: »Oni imajo neko zelišče, ki ga prav pridno goje in zbirajo na kupe. Na svojem vratu nosijo privezane vrečice, nabasane s tem zeliščem. S seboj imajo tudi kos izvotlenega lesa, ki je podoben piščalki. Zelišče nabašejo v les na enem koncu, drugi konec pa vtaknejo v usta. Nato prižgo z ogljem zelišče in vsrkavajo dim, ki ga potem spuščajo skozi nos. Pri njih opravlja nos isto službo, kakor pri nas dimnik na hiši. Tudi mi smo poskusili storiti tako, a nas je peklo in žgalo po grlu in ustih kakor paprika.« Dandanes kadičci nimajo več tako nežnih ust.

Iz raznih krajev.

Homburg Hochheide.

Da je v Nemčiji veliko Slovencev, je znano. Boli me pa, ko vidim, da o naših rojanih nemški katoličani nimajo ugodne sedbe. Poljaka in Italijana cenijo, Slovence že manj, najslabši so pa, pravijo, Čehi in Hrvati. Kako to? Poljski delavec, pa tudi italijanski ni tako ptuj vsemu tistemu življenju, ki je med nemškimi katoličani, osobito v krajih, kjer je veliko delavstva, tako udomačeno.

»Katoliška delavska društva« se ti veselo razvijajo. Izobražujejo in vodijo svoje člane. So takorekoč kvas, ki izurja svoje člane za vstop v krščanska strokovna društva, ki so pa popolnoma nepolitiška in se ne pečajo z verskimi vprašanji. Pri sejah in po shodih krščanskih strokovnih društev niti ne pripuste, da bi se govorilo o politiki ali pa o verskih vprašanjih.

Slovence v cerkev že še gredo, a tudi ne vsi. Ptujci so pa z redkimi izjemami popolnoma tistemu združevalnemu duhu, ki ga zahteva dandanes naš čas od vsakega človeka. Združujejo se bogataši, kmetje, delavci. Samo Slovenec v ptujini tega ne stori.

Poljak, ki dela tu, ni ptuj tukajšnjemu stanovskemu združevanju. In Italijan, ki ti tu zida? Tudi on se zaveda in vé, kaj da mora storiti. Veliko Italijanov je v Nemčiji že v strokovnih društvih. Imajo tudi že dve italijanski delavski tajništvi.

Se manj kakor Slovenec pa velja tu hrvaški delavec. Nekaj hrvaških prepečev in pijancev je spravilo hrvaško ime v slab glas.

Velika škoda, da se naše slovensko delavstvo, ki ti dela tu ob Ruhri in Reni, tako malo zanima za društveno in strokovno življenje nemških katoličanov. Naš človek, ki dela tu, bi ko bi se povrnil domov, izobražen, izkušen, lahko pomladil in ojačil našo organizacijo. Tudi tisti, ki so na kmetih doma. Nemški katoliški kmetje so namreč prav dobro organizirani po svojih izobraževalnih in gospodarskih društvih.

Postrani pa gleda osobito nemški katoliški in socialno-demokratski delavec našega človeka. Nemški delavec, poljski tudi in italijanski, pristopa delavski strokovni organizaciji. Čimbolj izobraženo ljudstvo, tim večja socialna zavest. Ne bo dolgo, ko bodo prav povsod v Nemčiji delala strokovna društva delavne pogodbe, ali kakor pravijo, tarife, z gospodarji. Svojemu delavskemu tovarišu ptuj slovenski delavec pa dela zgago in ni strokovno združen. Škoduje tako sebi in svojim tovarišem, ker čim slabša je delavska združena moč, tim manj ima veljave in vpliva.

Tu se ne zna slovenski delavec nikamor djati. Večina jih polni gostilne. V sili se pa tudi ne more nikamor zateči. Lahko se dela ž njim tako, kakor dela svinja z mehom, ker ne razume, kar zahteva od njega njegova čast, da naj stori.

Delajo ti naši ljudje osobito po rudnikih. Popolnoma jim je pa ptuje »Strokovno društvo krščanskih rudarjev v Nemčiji«. Vstopnina znaša 50 fenigov, tedenski prispevek 40 fenigov. Za naše razmere veliko, za tukajšnje ne.

Delavec član strokovnega društva dobi list. Brezplačno mu društvo preskrbi pravno varstvo v delavskih zadevah. In to ti nekaj pomenja. Društvo že skrbi, da se njegovemu članu ne dela krivica.

Za to pa dobi, če je 26 tednov član društva, ob stavkah tedensko podporo 12 mark, podporo 1 marka do 1 marka 50 fenigov ob slučaju neprostovoljne brezposelnosti. V slučaju sile v boleznih ima pravico do dnevne bolniške podpore 50 fenigov.

In pa prilika izobrazbe. Pa tudi čut, da si storil svojo dolžnost nasproti svojim delavskim tovarišem, ki te ne bodo gledali več po strani kot svojega škodljivca in te bodo brnili, če se ti zgodi kaka krivica.

Kdor more in ima priliko, naj stori vse, da ne bodo naši ljudje ob Ruhri in Renu ptujci v Jeruzalemu, marveč, da store svojo dolžnost 1. kot katoličani in 2. tudi kot zavedni delavci.

Pristop v strokovno društvo naj se naznani naravnost pod naslovom: *Gewerksverein christlicher Bergarbeiter Deutschlands*. Essen (Ruhr), Vereinsstrasse 21. Potrebna navodila ti že potem od tam pošljejo.

Občni zbor »Slovenskega osrednjega čebelskega društva za Kranjsko, Stajersko, Koroško in Primorsko« bo v četrtek, na praznik sv. Jožefa, ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani »Mestnega doma«. Zeleti je najobilnejše udeležbe.

Kašelj

nahod, hripavost, težko sapo preženemo s Feller-jevim fluidom s znamko »Elsa-fluid«. — Dvansistorica za poskušnjo 5 K franko. — Ročite pri E. V. Fellerju v Stubi, Elsa trg 16. (Hrvaško). Ferry. ■

Shujšanje

zabranjuje Scottova emulzija. To je najboljša lečilo in živilo za otroke in donese zdravja tudi vašemu malemu ljubljencu, kakor jo je dokazano povzročila že tisočem. — **Scottova emulzija** ustavi shujšanje, tvori **zdravo, trdno meso**

in daje otrokom veselje do življenja. Kakor bitro otrok kaj poboli, pa mu neutegoma dajte „Scotta“. Vsaka steklenica

Scott-ove emulzije

obsega enake, najfinejše in najuspešnejše sestavine v vedno enakem znanstveno prizn. razmerju.

Cena izvrni steklenici 3 K 80 v Dobi se v vseh lekarnah.

Pristna lečilo to znano ribičem - kot poročiteljem znakom za SCOTT-ov način.

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomorska družba. Odputuje se iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in potovalne daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana, Dunajska cesta št. 18, nasproti znane gostilne pri „Figovu“. 1878 26—9

Slabotni, v razvoju ali pri učenju zaostali otroci, ter slabokrvni, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vznemirljivi in zgodaj oslabei odrasli rabijo z velikim uspehom **dr. Hommela Haematogen.**

Slast se vzbudi, duševne in telesne moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.

Zahtevajte izrecno pristni **dr. Hommel-ov Haematogen** in ne dajte si usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj. Dobl se v lekarnah. 2170 5—13

Izjava

Podpisani Rihan Anton, posestnik na Hrenovem, sem razžalil posestnika Over Franceta in Suhadolc Ivana kot člana ravnateljstva mlekarke zadruge na Dobrovi, podtikajoč jima nepošteno postopanje pri zadrugi; preklicem in obžalujem neopravičeno govorjenje ter ju zahvalim, da sta mi danes pred sodnijo odpustila moje postopanje.

V Ljubljani, dne 7. marca 1908.

617 (1—1)

Anton Rihar.

Redka prilika.

Mlin in žaga z zemljiščem tik domačije se daje v **naajem** na željo patudi **proda**. Obojno poslopje je novo. Zemljišče je toliko, da se lahko redi kakih 6 goved in do 15 prašičev. Hiša z mlinom vred je krita z eternitom. Najemščina ali kupna cena po dogovoru. Oglasila in dopise sprejema **Ivan Ankerst, Brezje št. 3 p. Radovljica.** 629 3—1

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvajam že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (lusk) na glavi, to je **Kapilor št. 1**. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v 2 lončiča 5 K. Prosim, da se na roči samo od mene. Naslov je: **P. Jurčič, lekarnar v Pakracu št. 65, Slavonija.** Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzajem. 2729 10—1

Kje je Robinzon?

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 7. marca: 5, 65, 54, 14, 26.
Dunaj, 7. marca: 37, 51, 5, 42, 21.

Najboljši češki izvir Ceno posteljno perje!

1 kg sivoga, dobro skuhanega K 2—, boljšega K 3—; 1 kg belega, skuhanega K 3—, puhastega 5 K 10 v. 1 kg prav linoga, sušeno-belega, skuhanega K 4—; K 5—, Pri naročilu 5 kg franco.

Izgotovljeno postelje, zadostno uspojane, iz usvijevnega ali rumenkastega nankinga, 1 pernica 170 cm dolga, 116 cm široka, s novim sivim trpečnim perjem 10 K, s hitim puhastim sivim perjem 12 K, 14, s najuspešnim sivim puhom K 16—; 1 vzglavnik 80 cm dolg, 30 cm širok K 2—, K 3—, K 4—; Politi po povzetju K 16— dolge franco. 1144 10—10

Zamena dovoljena, blago se vzame franco nazaj in vrne denar za neprimerno blago.

S. BENISCH, Bešenice 71, Šumava, Češko.

Preklic.

Podpisani Franc Sojer, posestnik v Ihanu, obžalujem, da sem nevedoma in napačno poučen obdolžil in poštenje odvzel s tem, da sem govoril neresnico o Francetu Kepec v Ihanu, posestniku, po domače »mladem Zevnikarju«, češ, da je on pri meni otepe kradel. Ker sem popolnoma prepričan sedaj, da to ni res, in da je Franc Kepec popolnoma nedolžen in vseskozi poštenjak, sem primoran po svoji vesti vse to preklicati in mu njegovo poštenje vrniti, s tem ohraniti in zagotoviti.

V Ihanu, dne 6. marca 1908.

Franc Sojer, posestnik.

Ohranitev zdravega želodca

Užij največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega sapritja. Preiskujemo in izbrani najboljše in uspešnih zdravilnih soli skrbno pripravljeno, tak zbujačo in prebavljanje pospešujočo in lahko odvajajočo domačo sursvilo, ki ublaži in odstrani smane posledice nezmožnosti, slabe diete, prehlajenja, in sopnega sapritja, a. pr. gorečico, napenjanje, nezmerno tvorbo kislin ter krče je **dr. Koss balsam za želodec** iz lekarn **B. FRAGNERJA v PRAGI**.

SVARIL I

Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloge
lekarna B. FRAGNER-JA v PRAGI

a. in br. dvornega dobavitelja

Praga, Malá Strana, ogor Nerudova ul. 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Gola steklenica 2 K, pol steklenica 1 K.

Prati vspljivati K 1— se pošlje mah steklenica in za K 2— velika steklenica, za K 4— 3 veliki steklenici, za K 8— 4 veliki steklenici, za K 16— 14 veliki steklenice pošiljane proti za vse pošlje avstro-ogrske monarhije.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani se dobijo pri dr. lekarni: G. Piccoli, U. pl. Trnčecy, A. Mardetochlagar, J. Mayr. 2175

Stanje hranilnih vlog:
nad 22 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 768.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Posoja se na zemljišča po 4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

1083 13-5

Združene tovarne za volnino prodajajo letos sopot izključno po meni okroglo 4000 kom. takosvanih

vojaških kočev za konje

za ceno le glid. 2-20 komad in glid. 4-30 za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. Ti debeli, trajne trpežni koci so topli kot kozuhovina, temnosivi, okoli 150 200 om veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. — Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na 2214 3

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od: kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Illosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostanj, Rosenauerja Zg. Moldava, Kahlis-va Mankendorf, Schenka Gerl-dorf, lastnika umetnega mlina Fohringerja in dr.

Priložnostni nakup!

Namesto glid. 10.— samo " 1-75

30.000 komadov prodanih stane lepa „Gloria“ srebrna a plombo 36 urna anker-remontirna žepna ura, prima kolesje z lepim glavir. okrovjem s sek. kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebr. verižico z obeskom, natančno idoča za samo 1 glid. 75 kr. 605

Dalje ponujam pozlačeno, 36 urno. (veleprima švicarsko kolesje) remont. uro slepo pozlačeno verižico za samo 2-50 glid. Za vsako uro triletno pisмено jamstvo. — Po povzetju pošilja

Izvoz ur KOHANE Krakov št. 48.

Za neugajajoče denar nazaj. Naogt se naročilo po dvakrat.

2729 10-5

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, uspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanaajstoriga) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Pomočnik in učenec

za krojaško obrt se takoj sprejmeta, prvi proti dobri plači, pri Anton Podgorščku, krojaškem mojstru v Srednj. Gameljnih. 625

7 kron Mesto 18 kron le 7 kron

krasna remont. Gloria srebrna ura za gospode s 3 lepo graviranimi plašči in avtom. pokrovom, anker kolesje na kamenih, točno idoča 3 leta pismeno jamstvo. Proti povzetju 7 K. Zaloga ur Jak. König, 594

Dunaj VII/1. Westbahnstr. 36/D

Begonije

20 najnovejših krasnih vrst 3 letne čebulice po 20 do 60 vin. Teje, 3 letne po 60 v. Nove gloksinije, kane. kale, georgine, lilije, 50 vrst, prezimni grmiči, 15 različnih vrst, iglasto drevje itd. po 20 do 30 v. Zahtevajte bogato ilustr. cenik in navodilo brezplačno.

Josip Suza, Pottenstein Češko. 601 5-1

Spretno

tkalce in tkalke

sprejme ob dobrem zaslužku takoj tkalnice Dugaresa na Hrvatskem. 611 1

Postrežba točna! Nizke cene!

Priporočam gg. čevljarje in p. t. občinstvu svojo **trgovino z usnjem** in vsemi čevljarскими potrebščinami v Ljubljani sv. Petra cesta 2, nasproti cerkve frančiškanov. Izkušal bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prosim obilnega obiska.

2844 52-10

K. A. Kregar.

Skozi 14 let preizkušeno 168

klajno vapno

dobite najceneje pri

Mihael Barthel & Co. Dunaj X/3.

ŽITNE CENE.

Cene za 100 kg.

Ljubljane, 9. marca 1908.

Pšenica, domača	23.—
Rž	19.—
Oves	17.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	17.—
Fižol, rdeč	19.—
Fižol, koks	19.—
Fižol, mandalon	14.—

Trganje revmatičke bolezni

Zoltán-mazilo.

Steklenica 2 K, izvzemli porto. Pošilja dvakrat da dan po pošti

„lekarna Zoltán“ Budimpešta. 31 5

Zaloga v Ljubljani:

— Emil Leustek — lekarna, Resljeva cesta šte. 1

Cena stekleni 80 vin. Dobiva se v lekarnah ali direktno, če se vpošlje K 1-80 (2 steklenici) franko pri edini izdelovalnici Vostřebal-ovi lekarni, Praga-Karolinin dol. Zaloga: Lekarna H. Mardetschilger, Ljubljana, Jurčičev trg. Pozor pred ponarejanji! 25. 29 1

Učenec se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. Več nekoliko nemščine ima prednost. Naslov pri upravnistvu Domojuba. 569 1-1

Vrtnarski vajenec

se sprejme z vso oskrbo in primerno mesečno plačo. **Anton Bajec**, umetni in trgovski vrtnar Ljubljana, Karlovska cesta št. 2. 569 2-2

Prodaja se 2000 meterskih stotov

Živega apna.

Več pove **Ivan Gruden**, trgovec z apnom. Godiš, p. Kamnik. 479 4-2

Prodaja vozov.

Usojamo si slav. občinstvu in našim cenjenim odjemalcem, ki so nas obiskovali na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani, javiti, da izdelujemo različne vozove jako krasno in trpežno, ter jih sedaj prodajamo v Ljubljani, na Poljanski cesti št. 73 nasproti živinskemu semnju vsak konjski semenj. 463 3-3 Kedor hoče imeti torej zanesljivo in trpežno blago, naj se obrne na **Ivan Zajca**, kolar Vir p. Domžale pri Ljubljani, ali pa na **Janex Avman** kovač, ravnotam ali pa na **Franca Pirnata**, kolarja v Sred. Jaršah 23, pošta in železniška postaja Domžale.

**Slaven,
Slaven,
Slaven,
Slaven,**

ker duva prtenino,
vsled bleščajoče beline, ki jo dobi prte-
nina,
ker ne dobi prtenina po pranju prav ni-
kakega duha,
ker je zelo poceni in se pri pranju pri-
hrani mnogo časa

je

163 16—8

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

KAJ OB EN MOŽ SE GA DRŽE MILIONI

Absolutno neobhodno potreben je za vsako dobro ure-
jeno gospodarstvo. — Pazi naj se na zgorajšnjo varstveno
znamko in varuje naj se pred ponarejanjem, ker je isto brez
vsake vrednosti. — Dobiva se v trgovinah z drogeri-
jami, kolonijalnimi blagom in z milom.

Engros pri L. Minlos, Dunaj, I. Mülkerbastei 3.

**Ako ka-
šljate,**

če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči po-
tite, je potrebno v Vašo korist, da rabite zaupanja vredno sredstvo.
Kot tako se hvali **Maiápi-jev lipov medeni sirup** (Rp.: Syr.
thilae 300 gr). Njegov učinek pri kašlju, hripavosti, zaslezenju, teški
sapi, katarih, pomanjkanju teka, nočnem potenju itd. se splošno pri-
znava. Vzročna steklenica 3 K, velika steklenica 5 K, 3 steklenice
franko 15 K po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Glavna za-
loga za Avstro-Ogrsko: **Lekarna pri „apostolu“, Budim-
pešta, Josefaring 64/48** 2694 20—15

20.000 metrov

ostankov

10—20 m dolgih, najfinjših, popolno brez napake, obeljeni, primerni za najfinjšo
telesno ali posteljno perilo

Rumburka in batist-kanjina po 24 krajc. meter
Češir za domačo obleko, bluze, predpasnike, otroške obleke, iz-
borna kakovost, lepi nežni vzorci 18%
Kanvas za posteljne prevleke, zajamč. perilo, gosta kakovost,
živahne barve. 80 cm širok 24
120 35

Rjuhe brez šiva, 5 m dolge, 150 cm široke 90
Kuhinjske brisače, lahov vzorec 18
Brisače za posodo, rdeče karirane 10

oddaja po povzetju **EMIL FUCHS, Nachod I.**
tkalnica za platno

Najmanj se pošlje 5 kg za poskušnjo — ca 45 metrov. Neugajajoče se vzame radevolje
nazaj; vzorci se prilože le zavoj za poskušnjo. 534 2

Kašelj

naglo umiri, razkroji
slez in lajša izmeček
priatni 30 5

Karolinodolski
Davidov čaj.

1 zavoj 40 vinarjev.
Edina izdelovalnica:
: **Lekarna pri :**
: **„Češki kroni“**,
Praga, Karolinev dol.
Dobiva se v lekarnah ali
direktno, če se pošlje
80 vin. (2 zavoja).
Zaloga v Ljubljani: Le-
karna „pri zlatem orlu“,
Jurčičev trg.
Pozor pred ponarejanji.
Vsak zavitek ima tvrdko
in podpis A. Ferkl.

Razprodaja!

4 pare čevljev za 7 kron.

Vsled nakupa velike zaloge čevl-
jev se prodaja le kratek čas po
čudovito nizki ceni. 2 para čevl-
jev za gospode in 2 para dam-
skih na trak z močnimi podplat-
i, močno okovani, z izredno fino
usnjato peto, zelo eleg., naj. fas.,
močni. Velikost v cm. Val 4 pari
le 7 K. Pošljite po povzetju. Za-
mena dovoljena, tudi denar nazaj.
D. Kessler, Krakov 95/93

3let. pismeno jamstvo!
Nikdar več v življenju!
se vam ne nudi taka prilika, da bi
dobili za smešno ceno 10

krasno, pravo Gloria srebrno ro-
mont. oro na sidro za gospode, v
močnem, bogato grav. okoru z dvo-
nim pokrovjem in finim preiskn.
kolesjem, na 10 kamnov natančno
idoča, z lepo verižico in obeskom.
K 10—; leta ura s sek. kazalcem
K 9— v meteor-tula K 7-90.
Edino razpolo. po povzetju pri

Uhran-Export-Gesellschaft
(prej Henrik Weiss)

Dunaj, XIV/3, Sechshausstr. 5/13.
Pred križetimi reklam. in hvalis.
manjvrednimi ponarj. se svari.

**Lira-
kolesa**

Najboljše kolo sveta!
Nedostojno glede kakov-
nosti in izpeljave.
Izbor. materiala, lično delo,
silno lahka vožnja so znaki
znanke Lira. Jamstvo
3 leta. Nizke cene.

Carine prosto
od avstr. razpoloži.
Zahtevajte kot bravec tega
lista zastojni najnov. cenik.
Zastopniki so isteje.

Rihard Ladewig
616 Prenzlau
Postfach 253

Požor!

Beril

Najceneje in najboljše sukneno, modro,
platneno in manufakturno blago za letno
dobo, se kupuje v novi trgovini pri

IVAN SAVNIK-U

pri **Besenčanu** v **KRANJU** na **Glavnem trgu.**

Nevestam in ženinom se pri nakupovanju
posebno priporoča ta nova trgovina.

Istotam se dobiva tudi **domače** štajersko
rudeče in belo **vin**o po nizkih cenah. 169

Odlikovana semenska trgovina in umetno
vrtinarstvo 216 10—6

Alojzija Korsike v Ljubljani.

Edina na Kranjskem strokovno urejena semenska
trgovina na debelo in drobno, 6 vrst **pese**, 10 vrst
detelje, 16 vrst **trave**. Čistih trav in več vrst
travnih zmesi, priporočenih po poljedelj. listih,
mnogovrstna **krmilna**, **zelenjadna** in **ovetli-**
lišna semena, vsa preizkušena; za dobro kaljivost
se jamči.

Tu se tudi izdelujejo **šopki** in **venci**, sveži
in suhi, s trakovi in napisi, in vsi v to stroko spa-
dajoči predmeti po najnižjih cenah. Cenovnik za leto
1908 se dobi brezplačno. Za obila naročila se pri
poroča z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

Učenca

502 3—3

za **čevljarsko obrt**, poštenih starišev takoj
sprejme **Mihail Blaznik v Škofji Loki.**

Čudež Industrije.

New-York in London nista priznala ali evro-
pski celini ter je velika tovarna srebrne prisiljena,
oddati vse svoje zaloge spoli proti majhnemu
plačilu delavnih moči Posobitost sam izvršiti ta naloz.
Polihim torej vsehmoj čudež predmeti in proti
temu, da se ni povzela

6 komadov srebrnih starih solov s prilož-
nima anglisti
6 kom. amer. pat. srebrnih vili in enega komada.
6 kom. amer. pat. srebrnih starih solov
13 kom. amer. pat. srebrnih starih solov
1 kom. amer. pat. srebrna zamenalica za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zamenalica za mleko;
6 kom. ang. Viktorie talis za podklate;
2 kom. čestnih namiznih svetilov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najfir. stikalnik za steklo.

42 komadov skupaj samo **gld. 6-90.**
Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo **gld. 40**
ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni
gld. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, je
skor in skorji bela kovina, ki obdrži bojo srebra
25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da
leta inersal se temelji na nikakršni slepariji,
zavezuje se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi
bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj
nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to
krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot pre-
krasno

27 Zenitovanjako in priložnostno darilo.
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v
A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši amer. pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 O.
Telefon 14397.

Pošljite se v provincijo proti pov-
zetju, ali če se znesek naprej vplači.

Čistilni prašek za uje 10 kr.
Prilistno le z araven salinjenje varst-
veno znamko (sdrava kovina).

Izviček iz pohvalnih pism:
5 pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan Maribor.
Eksc. baronica Edelsheim mi je najtopleje pri-
poročila Vašo garnituro, torej prosim, pošljite mi
tako garnituro za **gld. 6-90.**

Kocsard, 29. oktobra 1904.
Hona Tizza, roj. grof. Dagentfeld.

Kar je Vasa garnit. v gospodinj. jako koristna, prosim, da
mi pošljite le eno. **Dr. Pavel pri Prebodu.**
Dr. Camilo Böhm, str. in tov. zdravnika.

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepic, kakor tudi najtrpežnejših ter najfinejših čevljev,

KAŠLUJOČIM otrokem in odraslim osebam

priljubljuje zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

bolj sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaža, blaži in potolažuje krčeviti kašelj in odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že izmenično izrekli o hitrem učinku tega sredstva. Thymomel scillae, oslovskem kašlju in pri drugih vrstah hudega oslovskega kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po poštni franco pošljite 2-20 K. 3 steklenice pri poštni 7 K. 10 steklenic pri poštni 20 K.

Izdolovnja in glavna zloga

lekarna B. FRAGNER-Ja

3430 c. iz dvor. zalagatelja 20-4

Praga III., št. 200

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.

Pozor na ime sredstva,

Izdolovnja in na varstveno znamko.

Zastonj 2554

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, Juvelir in graver.
Oslek I. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

V Ameriko In Kanado

najzložnejša,
najcenejša in
najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

Bližnji odhod:

iz Trsta: Altonija 18. marca, Slavonija 31. marca, Panonija 14. aprila.

iz Liverpoola: Lusitania 4/4, 15/4 in 16/5, Mauretania 21/3, 11/4, 2/5 in 23/5.

Pojasnila in vožne karte pri Andreju Odiassek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Kako si s 5 vinarji

vsakdo lahko oskrbi potrebno blago za obleko, platnino, sukno, posteljno opravo, oksford, sploh vsako tovrstno blago v največji izbi na lahek način in prav ceno. Piše se enostavno dopisnica na brate Lechner v Gradec po vzorce, ki se razpošiljajo brezplačno na vse strani. 337 12-2

Josip Kordin

Ljubljana, Pred Skofije 3.

priporoča 334 10-7

svoje bogate zaloge vsakovrstnih zanesljivih semen

Imam: črne domače, lucerne in rudeče detelje, sapor, velikanske rumene, rudeče in belé pes, in krmne za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travničnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša hrana za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah. — Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

1. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnoia,

Dunajska cesta 13a, poleg Pligovca

se priporoča prečasniti dubovičnici in p. a. slava. občinstvu za napravo cerkvenih oknov s umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo, stavbenih del, naprave okvirov, itd. itd. — Imam tudi v zalogi različno porcelanske in steklene posodo za namizje gostile in za sobnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Narisi, centki in proračuni na zahtevo dostojno, mnoga sprizgela za dovršena dela se cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1907 53-20

Zahtevajte zastonj

In poštnine prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatnin in srebrnin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav po izvirnih tovarniških cenah.

Niklasta remontoarka . . . K 3-
Sistem Roskopf patentna ura . . . 4-
Švicarska, originalni sistem
Roskopf patent . . . 5-
Registrirana „Adler Roskopf“
nikljasta remont. na sidro . . . 7-
Srebrna remontoarka „Gloria“
kolesje, prosto . . . 8-40
Srebrna remontoarka, dvojni
pokrov . . . 12-50
Budilka . . . 2-90
Kuhinjska ura . . . 3-
Schwarzwaldska ura . . . 2-80
Ura s kukavico . . . 8-50

Za vsako uro 3 letno pismo jamstvo. Brez rizike. Zamenja dovoljena, ali denar nazaj. 64 9

Prva tvornica za ure v Mostu

Jan Konrad

c. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 936 (Česko).

Trgovski učenec

dobrih, poštenih starišev, star 14-16 let se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom pri trdki Konsumnega društva v Starem trgu pri Ložu. 568 3-2

Osební kredit za uradnike, učitelje, častnike, učitelje itd. Samostojni konzorciji za hranilnico in predjume uradnišk. društva odajajo po najzmernejših pogojih tudi proti daljšim odplačilom posojila na osebni kredit. Potovalci izključni. Naslovi konzorcijev se povedo brezpla. pri osrednjem vodstvu uradn. društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25. 2438 1

Obrtna
Aka-
demija
Friedberg
pri Franko-
brodu ob M.
Polihim. zavod za
inženjerje in arhitekte
346 11-4

Velika moderna

zaloga oblek

za gospode, dečke in otroke

A. Kunc 595

Ljubljana, Dvorni trg št. 3

(na vogalu Židovske ulice)

Strokovnjaška postrežba z izbornimi izdelki po nizkih, stalnih in na vsakem predmetu označenih cenah.

Naročila po meri t. čno in priznana dobro.

Cene čaške posteljne perle

1 kg nov tema K 9-80, boljša K 12-
polbelo skubljeno K 18-
snežnobelo, kot puh mehko skublj. K 30-
K 36-
K 42-
Pošilja franco po po-
vzetju. Zamenja dovoljena proti povrniti
poštnine. Benedikt Sachsel, Lobes št. 159

tri Plazn, Češko.

Tiskala: „Katoliška Tiskarna“.

Patniki v Ameriko
Naravnost želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Brezkrajnosti Pojasnila dajo se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.